

BIG BAZAAR
Grocery, Sweets & Catering
*Fresh Vegetables Every Thursday
*Book your catering now.
Baljinder S. Ben
Ph: 317-640-2400
Like our Facebook page:
BigBazaarIndianGrocery
5425 E. Thompson Rd., Indianapolis IN 46237

Mela
INDIAN RESTAURANT • PUB
ਮੇਲਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਖਾਣਾ ਇਕ ਵਾਰ ਖਾਓਗੇ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਓਗੇ
Baljinder S. Ben
Ph: 317-869-2400

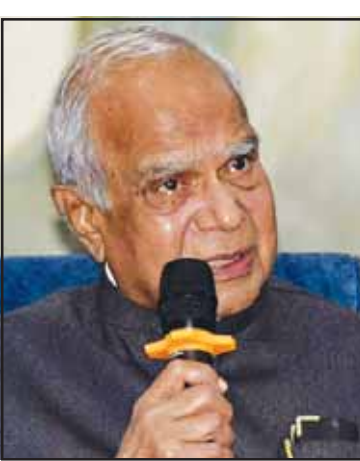
You dont marry the person you can live with
You marry the person you can't live without
ROK USA
Coming Soon

Buying/Selling in Michigan
All types of Residential & Commercial properties. Gas Stations, Liquor Stores, Hotels, Plazas, Truck Terminals etc.
Raj S. Shergill
Broker
5820 N Canton Center Rd, Suite 145
734-751-4455 (Cell)
Rajshergill@yahoo.com
CANTON REALTY

Twenty-Fourth Year of Publication ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢ Email: punjabtimes1@gmail.com
ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ www.punjabtimesusa.com
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Punjab Times, Vol 24, Issue 07, February 18, 2023 20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਕਟ!
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ
ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ: ਮੁਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਦ ਸੀਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨੌਕ-ਝੋਕ ਜਾਰੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦੇ ਟੁੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ (ਰਾਜਪਾਲ) ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਤਾਂ ਡਾਹੁਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉੱਗਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਜੁਆਬ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਉਧਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋ ਟੁੱਕ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੋਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗਿਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਹੁਣ ਤਲਖ਼ ਰੌਅ ਵਿਚ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਸੂਚਨਾ 15 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਕਰਾਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਭ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹੈ: ਆਪ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 'ਆਪ' ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਹੇ। 'ਆਪ' ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੋਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਸੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਰਾਜਪਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹੱਲੇ ਵੀ ਬੋਲੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਾਫ਼ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੁਣ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਪਾਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੂੜ ਵਿਚ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਵਿਚ ਟਕਰਾਅ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਸਿਖਰਾਂ ਛੂੰਹਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ

ਮੁਹਾਲੀ: ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਣੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੱਦ ਉਤੇ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਟਕਰਾਅ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਬੁਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਦੋ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਟੈਰੈਕਟਰਾਂ ਸਣੇ ਰੋਤੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਟਿੱਪਰ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੋੜ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ 31 ਮੈਂਬਰੀ ਵਫਦ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਡੱਕ ਲਿਆ। ਰੋਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਉੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਧਰਨਾਕਾਰੀ ਮੁੜ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੰਡਾ ਤਾਰ ਲਗਾ ਕੇ

India Palace Restaurant
And Banquet Hall
Restaurant-Fine Indian Cuisine
4213 Lafayette Road, Indianapolis, IN
(Ph:317-298-0773)
Banquet Hall Available Up to 550 People
Amber Indian Restaurant
Restaurant-Fine Indian Cuisine
12510 N. Meridian St., Carmel, IN
Ph: 317-580-0828
We do private party's & catering at your home or business.
Call, Lakhvir S. Johal
Ph: 317-709-7800
www.indianpalaceindy.com
www.AmberIndianRestaurantCarmel.com

Singh Auto Group
3983 ST RD 38E
Lafayette, IN 47905
Ph: 765-607-1300
www.singhautosgroup.com
Best Buy Motors
1805 Elmwood, Lafayette, IN 47904
Ph: 765-449-0490
www.bestbuymotorsin.com
University Motors
3312 Klondike Rd, West Lafayette, IN 47906
Ph: 765-497-1100
www.universitymotors1.com
Serving Indian American community over 30 years in Midwest for their auto needs.
ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਡੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:
Jaspal S. Ghotra: 765-337-5151

Buying Or Selling Home In Chicagoland And Suburbs?
Coldwell Banker is a leading real estate brokerage that helps families and individuals find their perfect home.
We Can Help You With
Buying Selling
Investing Managing
Call For More Info:
+1 847-322-5832
www.pradeepsinghrealtor.com
ishowhomes@yahoo.com
20 S Roselle Rd Schaumburg IL 60193
Pradeep Singh
Realtor (14 Years of Experience)

RAJVEER GILL
847-907-1525
Regal Jewels
NEW SPECIALS EVERY MONTH
22KT GOLD & DIAMONDS
MISO COLLECTION
KAJAL COLLECTION
ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੋਗ, ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਆਪਣਾ ਸਟੋਰ
2625 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659
773-262-4377 773-517-0574
www.RegalJewels.com

ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਤੀਹ ਕਰੋੜ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲਾਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸੌ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਤੀਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਗਤਬਤ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦਾਂ ਦਾ ਅਪਰੈਲ 2016 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019 ਤੱਕ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਚਾਇਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਉੱਗਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਬੇਨਾਮੀਆਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ

ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 19 ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਤੇ 117 ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ 3.65 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਡਿਟ 'ਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਰੇਤਾ, ਬਜਰੀ, ਸਟੀਲ, ਟਾਈਲਾਂ, ਸੈਨੇਟਰੀ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਸਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਿਨਾਂ ਕੁਟੋਸਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਫਾਲੰਦ ਕਲਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ 4.38 ਲੱਖ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੱਟਪੁਰ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ 3.40 ਲੱਖ, ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ 2.91 ਲੱਖ ਤੇ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੋਈਪੁਰ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ 4.16 ਲੱਖ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ

ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 71 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੇ ਨਕਦੀ ਤੇ ਬਕਾਏ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਵੱਟੇ ਖਾਤੇ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ

ਹੈ। ਤੁਰ ਬਣਜਾਰਾ ਦੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਕੋਲ 4.58 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਨਡਾਲਾ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਮਾਮਨਗਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਵੱਲ 5.92 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਕਮ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਸਿੰਧਵਾਂ ਬੇਟ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਵਾਂ ਗਾਉਂ ਦੀ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਵੱਲ 18.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬਕਾਇਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। 107 ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਿਟੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ 19.63 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਲਾਕ ਘਨੌਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਰਪਾਲਪੁਰ 'ਚ 53.58 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਪਰਵਾਨ ਕਰਾਏ ਕੰਮ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇਸੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲੋਹਾ ਖੇੜੀ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ 42.26 ਲੱਖ ਦੇ ਕੰਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲੰਘ ਕੇ ਕਰਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਗਰਾਉਂ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਾਜਪੁਰ ਵਿਚ 56.07 ਲੱਖ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮ ਕਰਾਏ ਗਏ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਿਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਸੈਲਫ ਚੈਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 178 ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਸੈਲਫ ਚੈਕਾਂ ਰਾਹੀਂ 3.86 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬੈਕ 'ਚੋਂ ਕਢਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੱਚਰ ਖਾਤੇ 'ਚ ਪੈਸਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਸੀ, ਪਰ 99 ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੈਕ ਖਾਤੇ ਖੁਲ੍ਹਵਾਏ ਤੇ ਪੈਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਹਕੋਟ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੋਪਰ ਬੇਟ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਸੱਤ ਬੈਕ ਖਾਤੇ ਖੁਲ੍ਹਵਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਆਡਿਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਬੇਨਾਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਡਿਟ ਪੈਰੋ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਕੁਤਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੇਟ-ਲਤੀਫ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਖੈਰ ਨਹੀਂ

ਮੁਹਾਲੀ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹੁਣ ਲੇਟ ਲਤੀਫਾਂ ਦੀ ਖੈਰ ਨਹੀਂ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਫੀਲਡ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ 28 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬਾਇਓਮੀਟ੍ਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬਾਇਓਮੀਟ੍ਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੀਲਡ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ

ਦੀ ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਾਇਓਮੀਟ੍ਰਿਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੁਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਘਰੋਂ ਸਿੱਧੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਬਾਇਓਮੀਟ੍ਰਿਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਾਕ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਫੀਲਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓਜ਼. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਫੈਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਿਲਡਰਾਂ ਤੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਬਾਲਗ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੋਟਾ ਗੱਢਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰੀਸ਼ ਵਰਮਾ ਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਕਾਲੋਨਾਈਜਰ ਆਸ਼ੂ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਦੌਲਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਮੁਤਾਬਕ ਆਸ਼ੂ ਗੋਇਲ, ਗੌਰਵ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਰਮਾ ਨੇ ਦੋ ਫਰਮਾਂ, ਮੈਸਰਜ਼ ਬਾਲਾ ਜੀ ਇਨਫਰਾ ਬਿਲਡਟੈਕ, ਖਰਤ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬਾਲਾ ਜੀ ਡਿਵੈਲਪਰ ਕੁਰਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਈਓ ਗਿਰੀਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਫਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਾਇਆ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪੈਸਾ ਸਹੀ ਦਰਸਾਉਣ (ਵ੍ਹਾਈਟ ਮਨੀ) ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਗਿਰੀਸ਼ ਵਰਮਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੰਗੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਕਾਸ ਵਰਮਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ

ਦਰਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਮਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰੀਸ਼ ਵਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਆਪ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਬੁਲਾਰੇ ਨੀਲ ਗਰਗ ਅਤੇ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਪੀ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਘਬਰਾ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਪੂਰਤੀ ਤੇ ਪਾਵਰਕੌਮ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਰੋਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਡਾਨੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਡਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ 'ਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗੋਤਮ ਅਡਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਡਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਗ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ।

ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੇ ਰੇਲ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਬੇਪਰਦ: ਆਪ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 'ਆਪ' ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਆਰ. ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਪਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕੰਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੰਦਰਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਰਾਹੀਂ ਕੋਲੇ ਦੀ ਢੁਆਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਡਾਨੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਿਰਫ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਾਵਰਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਕੋਲੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਛਵਾੜਾ ਕੋਲਾ ਖਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਕੋਲਾ ਉਤੀਸਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਲੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ

ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੋਲੇ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਮਲ ਪਲਾਟ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਦਾ 6 ਤੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕੋਲਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ; ਕੋਲਾ ਰੇਲ-ਸਿੰਘ-ਰੇਲ (ਆਰ.ਐਸ.ਆਰ.)

ਫਾਰਮੂਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ; ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਲਾ ਨੇੜਲੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਲੱਦਿਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਮੁੰਦਰਾ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਰੇਲ 'ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮਾਹਿਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਪਾਵਰਕੌਮ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਦੋ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦਾ ਬੋਝ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ 'ਚ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਕੋਲੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਾਸਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੰਦਰਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਵੀ ਇਸੇ ਗਰੁੱਪ ਕੋਲ ਹੈ।

Matrimonials

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

US settled, Jatt Sikh, well educated, landlord family seeks professionally qualified match for US Citizen, handsome, turbaned boy, 6", 26, B.E. Computer Science, excellent salary, teetotaler, well versed in both cultures. Please respond with recent photographs and detailed particulars at singhusa2022@gmail.com, or WhatsApp: +1-248-854-0003

5-8

Khatri Hindu family looking for a suitable match for their son US Citizen 38, 5'9" divorced with full custody of child, non-smoker/non-drinker. Caste and religion no bar. Well settled in California. Please contact Whatsapp/Phone: 909-286-5400"

3-6

An educated Jatt Sikh family looking for a suitable match for their 42, 5'10" son - US citizen, a lawyer working at a major US University. Doctorate degree from US. Divorced, shared custody of two kids. Please contact us at: dsr9822@gmail.com

2-5

Looking for a suitable match for our USA green card holder, 5'7" 1987 born Sikh Tonk Kshatriya son. All family members are settled in the USA. Educational level includes business management and currently works in transportation. Serious inquiries please contact @ 314-309-4408 or E-mail at: santokhkainth53@gmail.com.

1-4

Suitable Jatt Sikh match for US born Jatt Sikh Gill boy 30, 5'8.5" and is of healthier build. Only sibling belonging to a well to do family with land and property in India and US. Currently manages the family owned Gas station. Call 269-506-0599 and/or email gill9256@gmail.com

1-4

Sikh Arora family looking for a suitable match for their 5'-8" B.tech. PMIM son, living in Canada (getting P R soon). Father Associate Professor in a college having Urban Agriculture land also. Want sikh beautiful girl with professional qualifications. Please Contact us at: +9198963-19944 (India).

4-7

ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ, 36 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'11" ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ, ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ (ਤਲਾਕਸੂਦਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਵਾਲੀ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ) ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 765-602-6904 (ਵਟਸਐਪ)।

2-5

Khatri Sikh family residing in USA looking for a compatible Sikh match from USA or Canada for their US citizen Turbaned son, 1984 born, 5'10", never married, BS & MS (USA), working as an Engineer with a pharmaceutical company in Pennsylvania. Caste no bar. Serious enquiries only. Please contact us with complete details and picture at WhatsApp +1-331-280-7906 or E-mail at sanjogmatri27@gmail.com

1-4

Looking for suitable, educated match for Jatt Sikh boy, born in 1995, 5'10, well settled in USA, own business, back home from moga, Punjab. Prefer girl in USA or Canada. Please send biodata and most recent pictures to whats app 17345482767 or Email- satnambhullar1966@gmail.com

1-4

Jatt Sikh family looking for a suitable Jatt Sikh girl for their US born 27 years, 5'11", Mechanical Engineer son. Boy is well established and doing a federal job. Girl must be Engineer or Doctor. Serious enquiries only. Please contact us at 678-448-2202.

53-3

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ

ਉੱਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ: ਪਿਛਲੇ ਇੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੇਲੇ 32 ਸਾਲਾ ਕਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਡੈਰੀਅਲ ਟਾਇਰ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਧੱਕੇਸ਼ਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪੁਲਿਸ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀ। ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਕਰਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ 'ਤੇ ਸਟੋਨਗੈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ

ਉਸਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਖੜੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਡਰਾਈਵਰ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਕੰਟੇਨਰ ਤੇ ਭੰਗ ਵੇਖੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੇਲੇ ਸਟੋਨਗੈਨ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਝਟਕੇ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀ ਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਲੀਘ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ 6 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਉਪਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। **-ਰਿਪੋਰਟ: ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ**

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 69000 ਡਾਲਰ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਟਾਈਮ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਮੀ ਪਟੇਲ ਨਾਮੀ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 69000 ਡਾਲਰ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮੀ ਪਟੇਲ ਚੈਸਨਿੰਗ ਨਰਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਬਕਿੰਗਹਾਮਸ਼ਾਇਰ ਨਰਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਵੈਸਟਵੁੱਡ ਨਰਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਡੈਟਰੋਇਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਨਰਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਚ 45 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੇਜ਼ ਐਂਡ ਆਵਰਜ਼ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੇ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪਾਇਆ

ਕਿ ਪਟੇਲ ਨੇ ਇਕ ਹਫਤੇ ਵਿਚ 40 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਤੇ 40 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ। ਟਿਮੋਲਿਨ ਮਿਸ਼ੈਲ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਵੇਜ਼ ਐਂਡ ਆਵਰਜ਼ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡੈਟਰੋਇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਮਨਮਾਨੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਪਟੇਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਘੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਕਾਲਾ ਪੇਂਟ ਮਲਣ ਤੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ

ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਇਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਕਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਪਰ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਪਰੇਅ ਕਰਨ ਤੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਚੀਫ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ ਕੈਨੋਬ ਏ ਗਾਵਿਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਸੇਂਟ ਹੁਬਰਟ ਕੈਥੋਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਫਾਰ

ਗਰਲਜ਼ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਤੀਸਰੀ ਲੜਕੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਟਾਊਨ ਚਾਰਟਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਭੱਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਲਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

SUPER TRAVEL

847-676-9090, 773-465-5566

E-mail: supertravel2003@live.com

Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
British Airways

For Emergency
Call anytime at
847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

Etihad, Air India,
KLM, Lufthansa,
Delta, Qatar Airlines.

Domestic fares available

No Cost Financing Available!

Call 919-307-7577 or 847-530-1550

MKhatri@PrismHomeLending.com

NC, IL and CA Mortgage Loans

Prism Lending Inc. NMLS # 1587080

CA, FL, GA, IL, IN, NC, TX, WI Licensee

850 E Higgins road, Suite #125W, Schaumburg, IL 60173

Madan Khatri

NMLS #1980752

PropertyZoom Inc.

Want to Buy/Sell Home or RE Investments

(Up to 30% Comm'n Credit - NC License # C34703)

17 years of Exp. / 500+ Transactions

700+ Residence and Investment units

Call Now 919-307-7577 or 847-530-1550

Top 1st or 2nd Producer for Several Years at

Berkshire Hathaway HS AH-IL Office

1204 Nichols Creek Road, Durham NC 27703

ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਰਡਾਰ 'ਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੀਤੀ ਜੋ ਮੁਹਾਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੇਅਰ ਹੈ, ਵਿਰੁੱਧ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਮੇਅਰ ਜੀਤੀ ਖਿਲਾਫ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਨਾਮੀ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਮੁਹਾਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਗਤਬਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮਸੇਤ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ
ਮੁਹਾਲੀ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਾਬਕਾ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਰਮਸੇਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਹਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਅਧੀਨ ਨਾਭਾ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਧਰਮਸੇਤ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਜ਼ਾਰਤ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਨ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਤੇ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਰਮਸੇਤ ਖਿਲਾਫ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ।

ਭਰਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ

ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਲੰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਮੇਅਰ ਜੀਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤ

ਕਰ ਕੇ ਮੁਹਾਲੀ, ਰੋਪੜ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਸਮੇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਮੇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 34 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਐਸ.ਸੀ.ਓ. ਨੰਬਰ 33, 34 ਅਤੇ 35 ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ, ਮੇਅਰ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਂਝੀ 68 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਣਕਮਾਜਰਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਿਆਹ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝੇ

ਰਈਆ: 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਿਆਹ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝ ਗਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਜਲੂਪੁਰ ਖੈਤਾ ਨਜ਼ਦੀਕ (ਰਈਆ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਕਾਲਾ ਮਹਿਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ

ਪੁੱਤਰੀ ਪਿਆਰਾ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕੁਲਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ ਲਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਸਾਧਾ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਸਾਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਗਰਾਮ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਬਾਰੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਨੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਗਰੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਆਲਕਾ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਰੋਹਤਕ

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਬਾਰੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਈ 2024 ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਮਗਰੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੂਤਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰੀਬ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾਅਵਾਰ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਸਿਮਰਜੀਤ ਬੈਂਸ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਬਰਨਾਲਾ: ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੈਂਸ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੱਕ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਬੈਂਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਦਫਤਰ ਕੋਟ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੱਜੋਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲੜੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੈਂਸ ਨੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ

ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਨੇ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਮਕੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਖੇਡ ਖਤਮ ਹੈ। ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਟਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ 'ਸਮਾਰਟ ਪਿੰਡ' ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ: ਪਾਲੀਵਾਲ

ਅਟਾਰੀ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀਵਾਲਾ ਦਾ 177ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾਤਾ ਅਟਾਰੀ ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ ਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਟਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਜਰਨੈਲ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀਵਾਲਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਉਲਟੇ ਕਰਕੇ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਰਟ ਪਿੰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਟਾਰੀ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਿਹਾਤੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਰਨੈਲ ਅਟਾਰੀਵਾਲਾ ਨੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜੰਗਾਂ ਲੜਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਸਮਾਧ 'ਤੇ ਰਖਵਾਏ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੀ

ਪਟਿਆਲਾ: ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤ 'ਚ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 'ਬੰਬੀਹਾ ਗਰੁੱਪ' ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁੱਲੂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਆਧੁਨਿਕ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਸ ਨੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ

ਤੋਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਬੰਬੀਹਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਮਾਨ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ

ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਸਨ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪੁੱਛ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੇ ਬਰਾਮਦਗੀ ਬਾਣਾ ਸੰਭੂ ਦੇ

ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁੱਲੂ ਨੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਸ਼ੇਰਮਾਨ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਸ਼ੇਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਫੋਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰਮਾਨ ਦੇ ਅਰਮੀਨੀਆ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੌਰਵ ਪਟਿਆਲ ਲੱਕੀ ਵਾਸੀ ਧਨਾਸ ਤੇ ਮਨੀਲਾ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਕੋਠੇਪੱਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜੈਕਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧ ਹਨ।

ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨਵਿਆਉਣ ਦਾ ਅਮਲ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ ਅਮਰੀਕਾ

ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਚੁੱਪ ਚੁੱਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਮਿਸ਼ਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਿਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ 'ਚ ਬਕਾਇਆ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯਾਤਰਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਅਪ੍ਰਾਇਮੈਂਟਸ 'ਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਐੱਚ-1ਬੀ ਅਤੇ ਐੱਲ 1 ਵੀਜ਼ਾ ਜ਼ਿਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨਵਿਆਉਣ ਦਾ ਅਮਲ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2004 ਤੱਕ ਗੈਰ-ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐੱਚ-1ਬੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਐੱਚ-1ਬੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮੋਹਰ ਲਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ

ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੇਆਫ ਟਰੈਕਰ ਡਾਟ ਕਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ 91 ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭੇਜੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੱਭ ਸਕਣ।

ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਮੋਹਰ ਲਗਵਾ ਸਕਣਗੇ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ 800 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਕਮਨੀਵ ਕੌਰ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਨਾਲ ਰਾਏ ਤੇ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਦਮਾ

ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸੀ ਕਮਨੀਵ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੋਢੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਰਹੇ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਕਮਨੀਵ ਕੌਰ ਲੰਬੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਮਨੀਵ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਛੋਟਾ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਏ।

ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰਹੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਕੇ ਰਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਸਾਲ Notre Dame ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ Genetics ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ World Bank ਲਈ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਸ. ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ

ਕਮਨੀਵ ਇੱਕ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 27 ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਉਚੇਚਾ ਲਗਾਓ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਡਰ ਅਤੇ ਅਣਬੱਧ ਯਾਤਰੀ ਸੀ। ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਗਰੀ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਇਸਤੋਨੀਆ ਚਲੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸੰਗੀਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਕਮਨੀਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਕੇ ਯੂਕਰੇਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਪਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਗਏ ਜਥੇ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿਆਲਕੋਟ ਵਿਖੇ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ 50 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਕਮਨੀਵ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ ਅਤੇ

ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਤਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਮਾਤਾ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਦਾਦਾ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਨਾਨਾ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਭੈਣ ਉਪਾਹਵਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਡਾ. ਹਰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ ਹੈ।

ਕਮਨੀਵ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 17 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ Davenport Family Funeral Home and Crematory 941 S Old Rand Rd, Lake Zurich ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ Sikh Religious Society 1280 Winnetka St, ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ ਦੇ ਨਿਘਾਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਵਾਲੇ ਰੁਝਾਨ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ। ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਾਇਡਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖਿੱਤੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ

ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ ਯੂਕਰੇਨੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲਾਬਾਰੀ

ਕੀਵ: ਰੂਸੀ ਬਲਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਦਕਿ ਯੂਕਰੇਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੰਗ ਛੇਡਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਵਰਨਰ ਸੇਰਗੇ ਲਿਸਾਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਦਨਿਪਰੋਪੈਟਰੋਵਸਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਿਕੋਪੋਲ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਰੂਸੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਚਾਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਇੱਕ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਣੀ ਸੋਧਕ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਗਵਰਨਰ ਓਲੇਗ ਸਨੀਹੂਬੋਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਖਾਰਕੀਵ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਤਿੰਨ ਰੂਸੀ ਐੱਸ-300 ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ

ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨੀ ਬਲਾਂ ਨੇ ਅੰਸ਼ਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਜੈਪੋਰਿਜੀਆ ਅਤੇ ਦੋਨੇਤਸਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੇ ਪੰਜ ਡਰੋਨਾਂ ਨੂੰ ਡੋਗ ਲਿਆ। ਰੂਸੀ ਬਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਹਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਰੂਸ

ਜੰਗ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ ਅਮਰੀਕਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ। ਰਣਨੀਤਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬਾਰੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਜੌਹਨ ਕਿਰਬੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜੀਤ ਡੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਸਣੇ ਹੋਰ ਰੂਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ। ਕਿਰਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ।"

ਪੂਰਬੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਡੋਨਾਬਾਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਨੇਤਸਕ ਅਤੇ ਲੁਹਾਂਸਕ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜੰਗ ਛਿੱਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਸਾ ਪਲਟਣ ਲਈ ਰੂਸ ਇੱਥੇ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯੂਕਰੇਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਸਕੱਤਰ ਓਲੈਕਸੀ ਡੋਨੀਲੋਵ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਬਰਤਾਨੀਆ 'ਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਕੱਟੜਵਾਦ ਫੈਲਣ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ

ਲੰਡਨ: ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਰਹੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਤਰੇ ਵਜੋਂ ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਅੰਦਰ ਸਰਗਰਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਬੋਝੂ ਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਕੱਟੜਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਢ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਕੱਟੜਵਾਦ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਪਬਲਿਕ ਅਪ੍ਰਾਇਮੈਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਵਿਲੀਅਮ ਸ਼ਾਅਕਰੋਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ

'ਚ ਸ਼ਾਅਕਰੋਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਗੁੱਟਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੌਲਵੀ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ 'ਚ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਦੇਖੇ ਹਨ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੁਏਲਾ ਬ੍ਰੇਵਰਮੈਨ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰੋਕਥਾਮ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਅਸਰਦਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
22nd Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:

Amolak Singh Jammu

Astt. Editors:

Jaspreet Kaur

Amrit Pal Kaur

Photographer

Kamaljit Singh Virdi

Ph. 847-502-2703

Our Columnists

Gurbakhsh Singh Bhandal

Buta Singh

Tarlochan Singh Dupalpur

Corrpondents

Indiana/MI

Harkirat Singh Ahluwalia

Detroit, MI

Rajinder Syan

734-261-0936

New York

Iqbal S. Jabowalia

917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ

ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 115 ਡਾਲਰ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 475 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਭਗਵੰਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਨਾਂਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਰੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਨੁੱਕਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਨੁੱਕਲਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 7999 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼. ਦਰਜ ਕਰਕੇ 1540 ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਸਮੇਤ 10576 ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ) ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ' 529.53 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ: ਮੁਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਦ ਸੀਲ

(ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)
ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੋਟੇ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਾਹਗੀਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਧਰ, ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਏਕਤਾ)-ਉਗਰਾਹਾਂ ਨੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਣੇ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸਣੇ ਹਰ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸਾਲਾਂ-ਬੱਧੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਡੱਕੇ ਹੋਏ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੁਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬਣਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟ ਚੁੱਕੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਮਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 22 ਕੈਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਾਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ: ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਲਾਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭੇਟਾ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਸਬੰਧੀ ਸਿੱਖ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਲ ਦਾ ਧਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰੂਪ ਨਾ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਰੂਪ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਹ

ਭੇਟਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਗਭਗ ਦਰਜਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਉਣ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ 555 (2023-24) ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ਮੁਤਾਬਕ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਇਕ ਚੇਤ ਭਾਵ 14 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਲੰਡਰ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਅਕਾਲੀ ਬਾਬਾ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ 200 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ, ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ 100 ਸਾਲਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ

ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦਫਤਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚਲੇ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ ਗੋਦਰਾ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਫੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। ਉਧਰ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 'ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ' ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬਕਵਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਸਮੂਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਛਾਪਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਿਰਧੀ ਧਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਨਿੰਦਾ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਡਰ ਕੇ ਹੋਛੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਅਹਿਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨਾਲ ਮਨਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ 555 ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸੁਝਾਅ ਭੇਜਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਇਸ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਏ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੈੜਾ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੈੜਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ 7 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਪੈਰੋਲ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. 'ਚ ਜੇਰੇ ਇਲਾਜ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਲਾਜ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਮੁੜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸਜਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। 2015 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਾਸਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਕਟ!

(ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)
ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਧਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਇਨਫੋਟੈੱਕ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਗਲ ਉਠਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਗਵਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਵੰਧਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦਲਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਜ਼ੀਫਾ ਨਾ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ' ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੁੱਪ ਵੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਆਖੀ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ 14 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ, 3 ਹਲਾਕ

ਈਸਟ ਲੈਂਸਿੰਗ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਿਸੀਗਨ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫ਼ਤਵੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਸ਼ਕੂਕ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਏ ਸਨ। ਹਮਲਾਵਰ ਛੋਟੇ ਕੱਦ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਲਾਲ ਜੁੱਤੇ, ਜੈਕਟ ਟੋਪੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ | ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ | ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ | ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ |
|--|--|--|---|

ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋਈ ਆਈ ਵਾਰੀਐ ॥

IN LOVING MEMORY OF

Harjit Singh Dhese

NOVEMBER 8TH, 1959 - FEBRUARY 12TH, 2023

FUNERAL SERVICE

SUNDAY, FEBRUARY 19TH 2 PM- 3:30 PM
RESTLAND FUNERAL HOME
13005 GREENVILLE AVE
DALLAS, TX 75243

BHOG

4 PM ONWARDS
GURDWARA SINGH SABHA
1201 ABRAMS RD
RICHARDSON, TX 75081

GURMAIL DHESI 903-744-2131
HARVINDER RANDHAWA 214-769-8946

ਸਿੰਗਪੁਰ ਤੋਂ ਤਜਰਬੇ ਲੈ ਕੇ ਪਰਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਿੰਗਪੁਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਪਰਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 36 ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੈਚ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਲਈ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੋਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਜਨਗਣਨਾ ਲਈ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੌਜਵਾਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਬੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਗਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇਗੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਪਰਸਪਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ

ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕੇ ਡਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿੰਗਪੁਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਦੇਖਾਂਗੇ।" ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੇ ਸਿੰਗਪੁਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਘਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਢਾਹੀ

ਯਵਤਮਾਲ: ਯਵਤਮਾਲ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਇਕ ਲੰਗਰ ਘਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਬਿਤ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਢਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਥੇ ਕਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ (84), ਜੋ ਕਿ ਯਵਤਮਾਲ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ-7 ਉਤੇ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਹ ਲੰਗਰ ਘਰ ਪਿੰਡ ਕਰਾਂਜੀ ਨੇੜੇ ਡੇਰਾ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲੰਗਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ' ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ

2020 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਗਰੀਬ ਦਿਹਾੜੀ, ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਤੇ

ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 'ਖਹਿਰਾ ਬਾਬਾ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਉਥੋਂ ਲੰਘਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਮੁਫਤ ਲੰਗਰ ਛੁਕਾਇਆ। ਖਹਿਰਾ ਬਾਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 3000 ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਵਿਚ ਬਣੀ 'ਲੰਗਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ' ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਸੀ।"

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਉਧਵ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ) ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ 11 ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਵਈ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗੋੜ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ। ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ 'ਲੰਗਰ' 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਖਹਿਰਾ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ

Singh Tax & Accounting Services LLC.
Individual & Business Taxes, Accounting, Payroll & Financial Consulting Services.

Services: Individual & Small Businesses Tax Filing, Tax Planning, Set up of new Businesses, IRS Audit representation & Amended Tax Returns

ਫਾਰਮ ਭਰਨ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ, ਓ. ਸੀ. ਆਈ., ਰਿਨਿਊਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਦਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਟਰਾਂਸਲੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
Ph: 248-982-2036

Michigan: 36167 Ford Rd. Westland, MI 48185
Minnesota: 6043 Hudson Rd, Suite#399A Woodbury, Minnesota 55125

Mohan Singh
 Master in Taxation, IRS Enrolled agent, Notary Public

Office Locations

Email : jhand_mohan@yahoo.com; www.SinghTaxServices.com

AVEER TRAVEL SOLUTIONS LLC
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

- US Passport Services
- Indian Passport Renewal
- US Citizenship Application
- Green Card Renewal
- OCI & Renunciation
- Airport Pick-up & Drop-Off Services
- EAD Renewal
- Flight Tickets
- Visa Services
- Notary Services
- Power of Attorney

Contact: Aman Kaur Ph: 847-338-2141
 (Consular Expert with more than 10 years of experience)
 E-mail: Aveertravel@gmail.com

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

For Airport Drop-Off and Pickup Indy to Chicago Please Contact AVI at:
 847-226-2323

Located in INDIANAPOLIS (IN)

Sistar Mortgage
 Minimizing Cost, Maximizing Investment
 www.SistarMortgage.com

Balbir (Bill) Grewal, Loan Officer (NMLS 353442)
 Residential & Commercial Loans

(734) 330-8859 Mobile
(586) 802-7385 Fax
 Balbir.Grewal@SistarMortgage.com

Loans Available In Most States!

***Refinance up to 125% value of the house.**

- Residential Loans (Purchase, Refinance & Cash Out Refinance).
- Self Employed and H1 Visa
- Jumbo loans
- Commercial Property With Business or Business Only.
- Business Equity Line of Credit.
- Multi Unit Investment Property.

Moving to Indiana?
Contact Ray Dhaliwal @ 317-993-4987

Listing and Selling Homes in Indianapolis Area.
 Good relations with all the well reputed leading Builders in the Area.
 Specialized in Pre-Sale homes for Investment and Residential purposes.

Helpful in Easy and Accessible Home Loans at best Interest Rates.

CENTURY 21 SCHEETZ
RAYD@C21Scheetz.com

Ray Dhaliwal
 Real Estate Broker

ਪਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡਰਾਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੇਂਦਰੀ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 2022 ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਹਲੂਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚੋਂ ਇਕਲੋਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੇਵ ਮਿਕਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਪਸ਼ਟ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੱਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਚਾਰਜ 18.94 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲਾਨਾ 17.07 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਾਲਾਨਾ 28.02 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਾਲਾਨਾ 10.95 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵੱਧ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 398.08 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 239.16 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੋਈ ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਕਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸੂਬੇ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਾਲਾਨਾ 8.16 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਦੀ ਥਾਂ 11.54 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ 10.96 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 16.56 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ

ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਪਾਣੀ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 28.02 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 26.69 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ (ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ.) ਸਿੰਜਾਈ, 1.17 ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਲਾਨਾ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ 0.16 ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਲਾਨਾ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 14.50 ਲੱਖ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖਪਤ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਲਾਨਾ 46.14 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਤੋਂ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੂਬਾ ਸਾਲਾਨਾ 65.30 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ 'ਚੋਂ ਨਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ

153 ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 117 ਬਲਾਕ ਡਾਰਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ 17 ਬਲਾਕ

ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਉਭਾਰਿਆ ਮੁੱਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਿਗਲ ਵਜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨਾਜ ਦਾ ਕਟੌਰਾ ਭਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਆਬੋ ਹਵਾ ਨੂੰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੌਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਲਾਇਕੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇਂ ਮਾਡਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ 62837 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਭਾਵ 196452 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਸਾਲਾਨਾ 140280 ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 302012 ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 49602 ਦੀ ਥਾਂ 109237 ਬੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸਨਅਤੀ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ 2019 ਵਿਚ ਜਲ ਸ਼ਕਤੀ ਅਭਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 256 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਧ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 20 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ, ਪੈਸਾ ਕਮਾਓ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਧਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਚੀਨ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਜਾਪਾਨ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਏਅਰ ਸੁਵਿਧਾ' ਪੋਰਟਲ ਉੱਤੇ ਕੋਵਿਡ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਭੂਸ਼ਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਕਰੋਨਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਘਟਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿਚ

ਹਮਰੁਤਬਾ ਰਾਜੀਵ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ

ਵਿਚ ਭੂਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਿਛਲੇ 28 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਲਾਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 89 ਫੀਸਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

PUNJABI CULTURAL SOCIETY OF MICHIGAN PRESENTS

ANNUAL PUNJABI MELA. APRIL 29, 2023 || WINGS EVENT CENTER || 04:00 PM

3600 VANRICK DRIVE, KALAMAZOO, MI 49001

BHANGRA

OPEN DJ

GIDHA

Networking

Media Partner
Harjas Media Group

DINNER

Performances

Singers

Chairman - Karnal Singh (517) 974-2212 Secretary- Yadwinder Singh Sohi (231) 760-7877

President- Sukhwinder Singh Narwal (734) 564-1469 Treasurer- Mukhtar Singh Khehra (269) 584-1060

Vice president - Ajay Grover (586) 321-3824 Joint treasure- Tarsem Singh (269) 655-7816

"Free Family Entertainment Event"

‘ਰਕੋਸਾ’ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ‘ਐਲੂਮਨੀ ਮੀਟ’

ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਬਰਿੰਜ ਮੋਹਨ ਕਪਲਿਸ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਫਗਵਾੜਾ: ਰਾਮਗੜੀਆ ਕਾਲਜ ਓਲਡ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਰਕੋਸਾ), ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ‘ਐਲੂਮਨੀ ਮੀਟ’ ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਇਸ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਐਸ.ਪੀ.ਸੇਠੀ (ਫਾਈਨ ਸਵਿੱਚ) ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਥ-ਪ੍ਰਦਾਸਕਾਂ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (93) ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਿੰਜ ਮੋਹਨ ਕਪਲਿਸ਼ (84) ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ‘ਨੌਜਵਾਨ’ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ‘ਰਕੋਸਾ’ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ

ਪਵਾਰ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ.) ਨੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਬਲਬੀਰ ਸੂਦਨ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ

ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਿਨੋਦ ਓਹਰੀ ਅਤੇ ਯਸ਼ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਹਿੱਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਰਾਮਗੜੀਆ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੱਗਲ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਪਰੇਮ ਪਾਲ ਪੱਥੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਜੱਸਲ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸਮਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਸਭ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦੇ ਸੁਹਾਣੇ ਸਫਰ ‘ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸੀ.ਆਰ.ਦਰਭੰਗਾ, ਫਗਵਾੜਾ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੂ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਲ ਵਰਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਜੁਨੇਜਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਇੰਦਰਪਾਲ ਖੁਰਾਨਾ, ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਕੋਚ ਪੀ.ਆਰ.ਸੋਧੀ, ਪ੍ਰੋ.ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁਮਨ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਰਘਬੋਤਰਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਸਰਬਜੀਤ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਗੰਡਮ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਦਨ, ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਆਰ.ਪੀ.ਐੱਸ.

ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਸਰਦਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ.ਪੀ.ਸੇਠੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਥਾਨਕ

ਦੇਹਲ (ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਰਕੋਸਾ’ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਭੇਜਿਆ, ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰੋ. ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਹਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੱਖਤ,

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ‘ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2022 ਦੌਰਾਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਲ 2019 ਦੀ 95 ਫੀਸਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਉਪਲੱਬਧ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ

ਨੇ ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਕੁੱਲ 22.4 ਲੱਖ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ 2019 ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 25.63 ਲੱਖ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2022 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 2021 ਦੀ 13.2 ਲੱਖ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 69.39% ਵੱਧ ਹੈ। ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਰੀਬਨ 6.5 ਲੱਖ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 2021 ਦੀ 3 ਲੱਖ 7 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ 111.4 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵੀ 68.5% ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ 56.2% ਵਧ ਕੇ 15.8 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵੀ 37.1% ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 11 ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ 10 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 420 ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਆਗਮਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਖਿਆਲਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼

ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇਣਗੇ। ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹਿਮ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀਕ ਸਈਦ ਨੇ ਕੌਮੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ 16ਵੀਂ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਕਰਵਾਈ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੂਬੇ ਬੀ ਸੀ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ) ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ‘ਵਿਲੀਅਮ ਜੇ ਮੌਟ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ’ ਦੇ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼

‘ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਡ’ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੈਕੱਤੇ, ਗਰੇਡ 8 ਤੋਂ 12 ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰੰਗਦਾਰ ਨਰਮ ਗੱਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ‘ਰੈਸਲਿੰਗ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੇਡ ਹੈ। 16ਵੀਂ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਡ ਦੀਆਂ ਰੈਸਲਿੰਗ ਅਕੈਡਮੀਆਂ, ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਥਾੜਿਆਂ ਤੇ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿਚ

ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਬਾਲਾ ਜੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਅੱਬਰਨੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਚਿਲਾਵੈਕ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਮੈਰੀਅਟ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ ਆਦਿ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕੋਚ ਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਖਲੀਫਾ ਸੁੱਚਾ ਮਾਨ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ। ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਸ. ਹਰਜੀਤ

ਜਿੰਮ ਵਿਚ, ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬੱਚੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 16ਵੀਂ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ

ਮੈਟ’ ਉਪਰ ਹੋਏ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬੱਚੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਆਖਾੜੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਖੁੰਡ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ‘ਮਿੱਟੀ ਘੋਲਾਂ’ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਗਏ। ਕੁਸ਼ਤੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਨਤਾ

ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇ ‘ਦਾਉ ਪੇਚ’ ਸਿੱਖਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤੇ ਮੂਲ ਗੋਰੇ, ਕਾਲੇ, ਚੀਨੀ, ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਟੋਕ ਡਾਊਨ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਕੈਡਮੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੱਲ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਰੁੱਸਤਮ ਰੈਸਲਿੰਗ ਕਲੱਬ, ਕੋਸਟ ਰੈਸਲਿੰਗ ਅਕੈਡਮੀ, ਖਾਲਸਾ

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਨਾਮੀ ਫਾਰਮਰ ਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਹਿਲਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ-ਕੁਸ਼ਤੀ ਕੋਚ ਬੀ ਸੀ ਰੈਸਲਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ. ਚੰਨਮੀਤ ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ

ਫੂਲਕਾ, ਸ. ਜੋਰਾ ਕਲੇਰ, ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਮਿੱਟੂ ਜੌਹਲ, ਗੁਰਤੇਜ ਗਿੱਲ, ਰਾਜੂ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। -ਫੋਟੋ ਤੇ ਵੇਰਵਾ: ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਫੋਨ: 604-505-7000

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ: ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਨ ਲੱਗੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਸੀ। ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਗਮ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਘਟਣਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਨਿਘਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲੇ ਦੇ ਰਸਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਜਹਿਰੀਲਾ ਪਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਸੰਗਮ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਲਗਭਗ 4100 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਬਿਆਸ ਦੇ ਸੰਗਮ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਲਗਾਹ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ,

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ ਮੱਧ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਅਤਿਅੰਤ ਠੰਢੇ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਉੱਥੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਥੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਰੁਕਦੇ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਬਦਲਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਪੰਛੀ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਇਬੇਰੀਆ, ਮੰਗੋਲੀਆ, ਕਜ਼ਾਖਸਤਾਨ, ਉਜਬੇਕਿਸਤਾਨ, ਰੂਸ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਕੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 90 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕਾਮਨ ਟੀਲ, ਟਫਟਿੰਡ ਡੱਕ, ਰੂਡੀ ਸ਼ੈਲ ਡੱਕ, ਨਾਰਦਨ ਪਿਨਟੇਲ, ਕਾਮਨ ਪੋਚਰਡ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਵਾਰ ਜਿੱਥੇ ਜਲਗਾਹ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 60 ਤੋਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ

ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2019 ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਲਗਭਗ 83 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਪੁੱਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ 23 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। 2020 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਕੇ 91 ਹਜ਼ਾਰ ਰਹਿ ਗਈ ਅਤੇ 90 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। 2021 ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਕੇ 74,869 ਰਹਿ ਗਈ ਜਦੋਂਕਿ 88 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛੀ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬੇਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ

ਅਜਨਾਲਾ: ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅਜਨਾਲਾ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਪੰਜ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬੇਨੀ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਅਸਤੀਫੇ ਵਿਚ ਬੇਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ

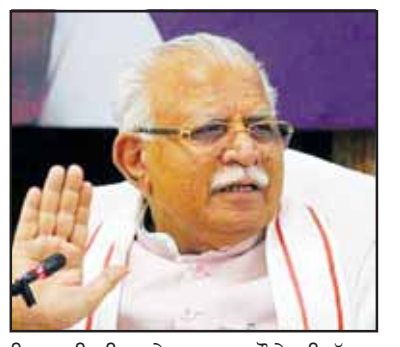
ਮੁਹਾਲੀ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਬਲਦੀ 'ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ

ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਕੋਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਫਾਈਲ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਪੱਧਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਸੱਦ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣ ਸਕੇ।

ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ ਮੱਧ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਅਤਿਅੰਤ ਠੰਢੇ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਉੱਥੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜੈਪੁਰ ਤੋਂ 16 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ

ਖੱਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਭਖਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਦੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਸ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਈ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰ ਢਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਦਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ ਢਕੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਰਦਾਸ ਵੇਲੇ ਅਰਦਾਸੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਦੀ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀਆ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਤੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ।

ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 7 ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤਲਬ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਰਧ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ 7 ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜੈਪੁਰ ਤੋਂ 16 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ

ਭੋਪਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ 200 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ 7 ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗਿਆ।

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਚਿਪ ਵਾਲਾ ਮੀਟਰ ਪੁੱਟਿਆ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ: ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਉਗਰਾਹਾਂ ਬਲਾਕ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਆਰ.ਓ. ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਚਿੱਪ ਵਾਲਾ ਮੀਟਰ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਬਲਾਕ ਆਗੂ ਕਰਮ ਚੰਦ ਪੰਨਵਾਂ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਹੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਪ ਵਾਲੇ ਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੁਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੀਟਰ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

'ਮਾਹੌਲ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂ ਵਧਾਈ?'

ਮਾਨਸਾ: ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਮੁਸਾ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਨਾ ਰਹੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਿਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੀ

ਤਸਵੀਰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਫੁਲਣੀ ਕੀਤੀ 'ਬਾਰ' ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਕਿਸ ਨੇ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਸਮੇਤ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਲਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੀ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 4-5 ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਅਜੇ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਐਡਵਾਂਸ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕਾਂ 'ਚ ਖਾਸਾ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਡੇਅਰੀ ਉੱਦਮ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 6116 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਐਡਵਾਂਸ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਲਈ ਚਾਰ ਹਫਤੇ ਦਾ ਡੇਅਰੀ ਉੱਦਮ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 20 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਡੇਅਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਣਾਉਣ

ਕੇਂਦਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ: ਜੌੜਾਮਾਜਰਾ
ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਮਾਜਰਾ ਨੇ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ) ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸਥਿਤ ਡੇਅਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਹਵਾਨ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹੋਵੇ, ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ 10 ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂ ਰੱਖੇ ਹੋਣ, ਉਹ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ ਲੈ ਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਤਮਲੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ), ਬੀਜਾ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ), ਗਿੱਲ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ), ਫਗਵਾੜਾ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ), ਅਬੂਲ ਖੁਰਾਣਾ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ), ਵੇਰਕਾ

ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅਡਾਨੀ ਬਾਰੇ ਡਟ ਕੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਠਾਕੁਰਤਾ ਨੇ ਚੁੱਪ ਤੋੜੀ

ਸਵਾਲ: ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਮੈਂ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ, ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ - ਬੜੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੇਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸਿਆਸੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ 67 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹਾਂ। ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦਾ ਉਭਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਹੁਣ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਲੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉਸ ਮੁਕਾਮ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਡਿਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਜੇਕਰ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪਤਨ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ

ਪੇਸ਼ਕਸ਼: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ
ਫੋਨ: +91-94634-74342

ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਸਰਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਸਮੇਤ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

ਸਵਾਲ: ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀ ਹੈ?

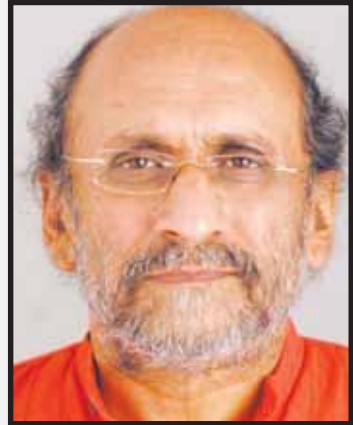
ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਜੋ ਦਰਅਸਲ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਬਚਾਰੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰਕ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਪਰੇਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਦਰਜਨ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਹਾਇਫਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਐਬੋਟ ਪੁਆਇੰਟ ਬੰਦਰਗਾਹ ਹੈ।

ਅਡਾਨੀ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ.ਆਈ.ਐੱਲ. (ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਪਰੇਟਰ ਹੈ; ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੋਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਯਾਤ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਲੇ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਤਾ ਹੈ।... 15 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਕੱਟ ਕੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਿਤ ਇਸ ਨੇ ਜਤਿਨ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਵਿੱਸਮ ਡਾਇਮੰਡਜ਼ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਵਿਨੋਦ ਅਡਾਨੀ ਦੀ ਧੀ (ਵਿਨੋਦ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ) ਦਾ ਸਹੁਰਾ, ਯਾਨੀ ਉਸ ਦਾ ਕੁੜਮ ਹੈ। ਜਤਿਨ ਮਹਿਤਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਵਿੱਸਮ ਡਾਇਮੰਡਜ਼ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਰਜ਼ਾਈਆਂ 'ਚੋਂ ਹੈ।

ਸਵਾਲ: ਤੁਸੀਂ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਲਿਖਿਆ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: 2015 ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਲੇਖ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰੈਲ 2016 ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਕਨਾਮਿਕ ਐਂਡ ਪੌਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ (ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.) ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ। ਮੈਂ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਵਿਚ ਕਈ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਉੱਪਰ ਕੱਟ ਕੇ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉੱਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਐਸਾ ਬੋਲੇਗਾ ਜਾਂ ਲਿਖੇਗਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਉਂ ਜ਼ਬਾਨਬੰਦੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਢਾਈ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪ ਤੋੜੀ ਹੈ। ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਸਰਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਪਾਜ਼ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਘੇੜ ਦਿੱਤਾ, ਵਿਚ ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ 'ਦਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਦੀ ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਡੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰ ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ ਅਤੇ (ਸੱਜੇ) ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ।

ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਪਾਵਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਜੋ ਆਖਰੀ ਲੇਖ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਲਈ ਜੂਨ 2017 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਉਹ ਐੱਸ.ਈ.ਜ਼ੈੱਡ. (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਕ ਖੇਤਰਾਂ) ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰ-ਬਦਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ... ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ - ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲਾ - 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਵਾਪਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਸਵਾਲ: ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਵਿਚ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਸੰਪਾਦਕ ਇਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਕ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ; ਕਿ ਮੈਂ ਵੱਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਲੇਖ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੀਸ ਦਿੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਿਬ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮੈਨੂੰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਲੇਖ ਹਟਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਲੇਖ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਾਗਜ਼ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ।

ਸਵਾਲ: ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਲੇਖ 'ਦਿ ਵਾਇਰ' (ਨਿਊਜ਼ ਪੋਰਟਲ) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਮਰਤਿਆ ਸੇਨ ਅਤੇ

ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨੌਮ ਚੌਮਸਕੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਲੋਕ ਮੇਰੀ ਹਮਾਇਤ 'ਚ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਲੇਖ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਵਿਚ ਛਪੇ। ਮਈ 2018 ਵਿਚ ਮੈਂ ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣਿਆ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਛੇ ਕੇਸ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋ ਕੇਸ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੰਦਰਾ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਦੋ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ, ਇਕ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਬਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਹਨ।

ਸਤੰਬਰ 2020 'ਚ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ, ਮੇਰੇ ਸਹਿ-ਲੇਖਕ ਅਬੀਰ ਦਾਸਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ਪੁਰਕਾਯਸਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਮੂੰਹ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਬੋਲ, ਕਹਿ ਜਾਂ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਲੇਖ ਐਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਲੇਖ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ... ਇਹ ਤਿੰਨ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚੋਂ ਆਖਰੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ, ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ਕਲਿਕ ਉੱਪਰ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਵਾਮ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਨਿਆਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਮਾਣ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਜਣੇ ਬਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਨਿਆਲਿਆ ਵਿਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ

ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਜੇ ਲੇਖ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਵੱਲੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਹਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। 'ਦਿ ਵਾਇਰ' ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਮੇਰੇ ਸਹਿ-ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਜ (ਗੁਜਰਾਤ) ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮੁੰਦਰਾ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਮੁੰਦਰਾ ਵਿਚ ਹਨ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਜਨਵਰੀ 2021 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਹਾਮਾਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੁੰਦਰਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਈ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਲੇਖ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 'ਦਿ ਵਾਇਰ' ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਈ 2019 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਰਿਆਂ - 'ਦਿ ਵਾਇਰ', ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਸਹਿ-ਲੇਖਕਾਂ - ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਪਰ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਸੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਰਿਪੋਰਟ

ਖਾਸ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੇ 32000 ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ 150 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਅਬੀਰ ਦਾਸਗੁਪਤਾ ਵਰਗੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਹਿੰਡਨਬਰਗ) ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਸਰਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਹਾਂ, ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੋ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਮੈਂ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ - ਮਈ 2017 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ, ਤੇ ਫਿਰ ਫਰਵਰੀ 2021 ਵਿਚ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਮੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉੱਪਰ ਲੰਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸਨ।

2017 'ਚ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ 2021 'ਚ ਗੌਤਮ ਅਡਾਨੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਅਸੀਂ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਜਣੇ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲੱਗਭੱਗ ਇਕ ਘੰਟਾ ਚੱਲੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਇਕ ਘੰਟਾ 55 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਫੋਨ ਕਾਲ ਲੱਗਭੱਗ 15 ਮਿੰਟ ਚੱਲੀ।

ਸਵਾਲ: ਕੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਮੇਰੇ ਵਕੀਲ ਆਨੰਦ ਯਾਗਨਿਕ ਵੱਲੋਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਆਖਰੀ ਫੋਨ ਕਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੀ।

ਸਵਾਲ: ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਜਵਾਬ ਸੀ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕੇਸ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ: ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜੇ ਪਰ ਦਰਅਸਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਅੰਬਾਨੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਹਾਰਾ ਦਾ ਸੁਬਰਾਤਾ ਰਾਏ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ।

ਸਵਾਲ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਮਾਤਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ?

ਪਰੰਜੋਏ ਗੁਰੂ ਠਾਕੁਰਤਾ: ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ 'ਨਹੀਂ'।

ਘੂਰ ਵਿਚਲੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਕਸ਼

ਘੂਰ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਰਜਣਾ। ਉਥੇ ਰਾਹਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਰੁਕ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। ਅਛੋਪਲੇ ਜਹੇ ਕੁਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ ਕੰਧ ਬਣਨਾ ਜਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਤਿੜਕਣ ਵਿਚ ਗਵਾਚੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਿੜਕਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨਾ।

ਘੂਰ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਬੰਧ। ਗਿਆਨ-ਤਾਪ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਵੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਰਤ-ਕਰਮਯੋਗਤਾ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਰਮਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੁਮੱਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ। ਘੂਰ, ਸਿਰਫ਼ ਸਤਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੂਰ ਜਾਪਦੀ। ਪਰ ਇਹ ਘੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਸਦੀ ਤਹਿ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਮਾਰਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਪਾਸੇ ਲਾਉਂਦੀ। ਉਸਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਸ ਦਾ ਧੀਰਜ ਬੰਨ੍ਹਾਉਂਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ। ਉਸਦੀ ਸੱਖਣੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਅਜੇਹਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਧਰ ਜਾਂਦੀ ਜਿਹੜਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਿਆਉਂਦਾ।

ਘੂਰ ਬਹੁਤ ਵਿਰਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ। ਬਹੁਤ ਵਿਰਲੇ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਘੂਰ ਨੂੰ ਸਾਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਦੇ। ਇਸਦੇ ਉਸਾਰੂ ਗੁਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਰੂਪ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੀਕ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਅਵੇਸਲੇ ਸਨ। ਜੱਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਰੂਪ-ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਘੂਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਤਾਹੀ ਦੇ ਕਰਨਹਾਰੇ। ਦਰਅਸਲ ਘੂਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਸੁੱਭ-ਭਾਵਨਾ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਚੇਤਨਾ ਜਿਹੜੀ ਚਿੰਤਨ ਬਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾ ਸਕਦੀ। ਘੂਰ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਫਸਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦਰਅਸਲ ਘੂਰ ਤੋਂ ਵਿਰਢੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਹੱਨਮ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਰਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿੰਦੇ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗਰਕ ਰਹੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਐਸੋ-ਇਸ਼ਰਤ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਿਆਸਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅੰਗ ਬਣਨਗੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸੇਧ ਦੇਣਗੇ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਘੂਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਘੂਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਯਾਦ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਕਿ ਕੁਝ ਤਾਂ ਗਲਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਘੂਰ ਮਿਲੀ। ਘੂਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ-ਮੱਤ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅਜੇਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੈਰ, ਸੋਚ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਾ ਤਿਲਕ ਜਾਵੇ। ਘੂਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਘੂਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ? ਉਹ ਕਿਉਂ ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਏ? ਇਸ ਘੂਰ ਦੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਘੂਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੀ ਮੁਢਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ? ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ! ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੂਰ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੂਰ ਸਕਦਾ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੇ ਨਫ਼ੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਪਰਮ ਧਰਮ ਮੰਨਦਾ ਹੋਵੇ।

ਘੂਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੋਵੇ, ਰੂਹ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਤ-ਕਰੀਬੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਤੇ ਸੰਦਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਹੀ ਘੂਰ ਸਕਦੇ, ਜਿਹੜਾ ਘੂਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਘੂਰ ਤਾਂ ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਵਿਕ ਰਵਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇੰਨੇ ਸਹਿਜ ਭਾਅ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬੜਾ ਸਿਆਣਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਵਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਸ਼ਾਹ-ਅਸਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਰੀਵੀ ਨਾਦ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਫਰੋਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੂਰ ਪਿਛਲੇ ਆਪਣੇਪਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਘੂਰਿਆ ਸਿਰਫ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੂਰ ਨੂੰ ਅਣਮੁੱਲੀ ਦਾਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਘੂਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ, ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘੂਰ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰੋਸ਼ਨ ਪੱਖ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਦ ਘੂਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਮੰਨੇ। ਫਿਰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਘੂਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘੂਰਨ ਵਾਲਾ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਘੂਰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੇਠੀ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਘੂਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਇਜ਼ਤ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਘੂਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਜਿਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਜ਼ਿੰਦ। ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦੀ ਜਦ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹੱਥ-ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਘੂਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੂਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਸੁੱਚਮਤਾ, ਸਮਝਤਾ, ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸੁਹਜਤਾ ਦਾ ਵਾਸ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸੁਖਮਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਲਾ-ਨਕਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਖ ਦੇ ਉਸ ਸੀਸੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਖੂਪਣਾ ਹੋਵੇ। ਉਸਨੇ ਸੁਪਨੇ ਲਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦਿਸ਼ਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਉਕਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਸਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਵਜ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕਸਾਰ ਅਤੇ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਤੇ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇ।

ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਘੂਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੁੱਭ-ਚਿੰਤਨ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਮਿੱਠੀ ਜਹੀ ਘੂਰ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਘੂਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰੂਪ ਤੇ ਕਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਝ ਸਮਝਣਾ, ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਮਨੁੱਖ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ੀਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਂ ਦੀ ਘੂਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ, ਲਾਡ ਤੇ ਦੁਲਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ, ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਚਾਹਨਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਖਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਆਪਕ, ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਸਿਖਿਆ ਵੀ ਦਿੰਦੀ, ਘੂਰਦੀ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ

ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਬਣੇ। ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰੇ। ਵੱਡੇ ਰੁਤਬੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਕੁਝ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਵਿਕਲੋਤਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਉੱਚਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਮਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਘੂਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਣਾ, ਸੌਣਾ, ਜਾਗਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਗੁਰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਜੇਹੀ ਸਖਸੀਅਤ ਤਾਮੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸਦੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਹੀ

ਮਾਂ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਮਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਿਹੜੀ ਘੱਤੋਂ ਤਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ। ਇਸਦੀ ਘੂਰ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਪਣੱਤ, ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਮੋਹ ਦਾ ਮੂਲਮੰਤਰ ਜਿਸਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਾਂ ਹੀ ਸੁਪਨੇ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਜਦ ਲਾਡਲੇ ਦੇ

ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਥਾਹ ਉਰਜਾ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਕਾਰਜਾਂ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਦਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕੰਡਿਆਲੇ ਰਾਹਾਂ ਵੰਨ੍ਹੀ ਤੋਰਦੀ। ਇਹ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੂਲਾਂ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਭ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਚੀਸ

ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਬਾਪ ਦੀ ਘੂਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉਪਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀ ਝਿੜਕ ਵਿਚ ਰੋਹ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀ ਕੈਰੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਰਜਣਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਹ ਬਾਪ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਤਿੱਖਤ-ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਵਰਗੇ ਜੀਵਨੀ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਰ ਦੇ ਪਰਨੇ ਦੀ ਛਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿਚਕਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਬੋਝੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਨੰਗੇ ਪਿੰਡੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਤਨ ਢੱਕਦਾ। ਖੁਦ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਵੀ ਛੱਤ ਹੇਠ ਸੌਂ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਸੁਕਰ ਮਨਾਉਂਦਾ। ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਤੇ ਘੱਟੋ-ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਲਿਭੜੇ ਪੈਰੀਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਸਕਦੇ ਬੂਟ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਹੀ ਉਸਦਾ ਜਹਾਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿ ਕੇ ਮਿਹਨਤ-ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਟਾਲਾ ਨਹੀਂ ਵੱਟਦਾ। ਬਾਪ ਦੀ ਘੂਰ ਨੂੰ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੀਰਤੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰ ਕੇ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਤੇ ਸਿਆਣਪਾਂ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਜੇਹੇ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਉਡੀਕਦੇ ਦਰਾਂ ਦਾ ਦਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਬਾਪ ਦੀ ਘੂਰ ਵਿਚ ਪਲੇ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮਰਤੱਬਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦੇ।

ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੌਛੇ 'ਤੇ ਜਦ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਘੂਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਿਨ ਅਤੇ ਅਰਥਮਈ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘੂਰਦਾ ਜਦ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ। ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਕਾਰਾਤਮਿਕ

ਸਾਡੇ ਨਾਵੇਂ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੁਮ ਦਾ ਦਰਿਆ ਪੀਂਦੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੋਰਦੇ ਅਤੇ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਉਸਤਾਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੱਥ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਦੀ ਘੂਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੀ। ਜੇ ਅਧਿਆਪਕ ਘੂਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਬੇਲਗਾਮ ਖਾਹੁਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੇਬਈਆਂ ਭਰਮ-ਉਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੋਕੇਗਾ? ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਪੱਤੰਗ ਵਾਂਗ ਹਵਾ ਦੇ ਹਿਚਕੋਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਰਹਿਬਰੀ ਵਿਚ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨੂਰ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ। ਖੁਦ ਸੁੰਦਰ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਿਹਤਰੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ।

ਭਰਾ ਦੀ ਘੂਰ ਅਜੇਹੀ ਕਿ ਉਹ ਰੋਅਬ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਪੁੱਠੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋੜ ਸਕਦਾ। ਮੰਝਧਾਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨੂੰ ਤਦਬੀਰਾਂ ਅਤੇ ਤਕਦੀਰਾਂ ਵੰਨੀ ਮੋੜ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੀਆਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਰਤੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਰੋਈ ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਅਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਅਜੇਹੀਆਂ ਮਾਣਮੱਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਰਹਿ ਕੇ ਜਦ ਛੋਟੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਰਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਅਤੇ ਮਰਤੱਬਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

ਭੈਣ ਦੀ ਘੂਰ ਨਿੱਕੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੁਣਕਾਰੀ ਜੋ ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਰਵਾਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ

ਸ਼ਬਦ ਜੋਤ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਫੋਨ: 216-556-2080

ਪਨਪਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਦੀ ਬਾਹ ਪਾਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੀਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਪਨਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਗ ਲਾਉਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਭੈਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ। ਜਦ ਕੋਈ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਭਟਕਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੰਨ ਵੀ ਮਰੋੜ ਸਕਦੀ, ਮਿੱਠਾ ਜਿਹਾ ਘੂਰ ਵੀ ਸਕਦੀ, ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਥਪਤੀ ਵੀ ਲਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੋਂਦੇ ਨੂੰ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਵਰਾ ਵੀ ਸਕਦੀ, ਸਮਝਾ ਵੀ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਲਤ-ਫਹਿਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕ, ਨਵੇਂ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੋਰ ਵੀ ਸਕਦੀ। ਕਦੇ ਵੀ ਭੈਣ ਦੀ ਘੂਰ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਮਨਾਇਓ ਸਗੋਂ ਸੁਕਰ ਕਰੋ ਕਿ ਕੋਈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘੂਰ ਸਕਦਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰੋਸ਼ਨ ਪੱਖ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ।

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਘੂਰ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਛੋਪਲੇ ਜਹੇ ਅਤੇ ਸਹਿਮਈ। ਉਹ ਝਿੜਕਦੇ ਵੀ ਲਾਡ ਨਾਲ, ਰੋਕਦੇ ਵੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੁਮੱਤਾਂ ਵੀ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ ਲੈਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ। ਬਹੁਤ ਨਿਕਰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਤੌਹਿਨ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰਦੇ। ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰਦੇ। ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ! ਜੋ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਹ ਗੂੜ੍ਹ ਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਜਦਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਨਾਲ ਖਹਿ ਕੇ ਲੰਘਿਆ ਉਹ ਗਿਆਨ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੌਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਝੁਰੜੀਆਂ ਵਿਚ ਉਕਰੀਆਂ ਜੀਵਨ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵਕਤ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਦ ਵੀ ਘੂਰਦਾ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜੇਹਾ ਸਬਕ ਹੁੰਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਘੂਰ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਣਾ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਦਿਲ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਅਜੇਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸੁਖਨ-ਸਵੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹਨੇਰੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੇ ਰਹੀਏ। ਅੰਤਰੀਵ ਵਿਚ ਬੈਠੀਆਂ ਸੁਹਜ-ਸਿਆਣਪਾਂ ਦੀ ਘੂਰ ਸੁਣਦੇ ਰਹੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਰਮ, ਸੋਚ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜ-ਕਬਾੜਾਂ, ਫਰੋਬਾਂ, ਠੱਗੀਆਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਅਣਮੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਸਦਾ ਤੌਬਾ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਘੂਰ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਜੀਵਨ-ਪੈਡਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗੀ ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਤੁਲਿਤ, ਸੁੱਚਮਈ ਅਤੇ ਸੁੱਖਨਵਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਅਜੇਹਾ ਵਕਤ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਮਾਨਤ ਅਤੇ ਇਬਾਦਤ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਘੂਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਘੂਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੀਏ।

ਕਿੱਸਾ ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮੈਰਾਥਨ ਦਾ - 3

‘ਆਰਸੀ’ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ‘ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ’, ‘ਸਚਿੱਤਰ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ’, ‘ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ’, ‘ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ’ ‘ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ’, ‘ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼’, ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’, ‘ਪਰਵਾਸੀ’, ‘ਹੁਣ’, ‘ਫਿਲਹਾਲ’, ‘ਪੰਜਾਬੀ ਪੋਸਟ’ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪਿਆ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪਦੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੋਧ ਕੇ ਫਿਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਹੁਣ ਤਕ ਮੇਰੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਰਾਥਨ ਦੌੜ ਬਤਾਲੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਰਾਥਨ ਦੌੜਾਕ ਦੌੜ ਮੁੱਕਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਿਰਫ ਨਾਲ ਹੋਰ

ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 647-785-1661

ਤੇਜ਼ ਦੌੜਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚਾਲ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਬਾਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਮੇਰੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵੀ ਛਪ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ‘ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ’ ਕਦੇ ‘ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵੇਖਦਿਆਂ’, ਕਦੇ ‘ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਦੀ’ ਤੇ ਕਦੇ ‘ਕਬੱਡੀ ਕਬੱਡੀ ਕਬੱਡੀ’। ਕਦੇ ‘ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀ’, ਕਦੇ ‘ਖੇਡ ਦਰਸ਼ਨ’, ਕਦੇ ‘ਖੇਡ ਪਰਿਕਰਮਾ’ ਤੇ ਕਦੇ ‘ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ’। 2009 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ‘ਹੰਸਦਿਆਂ ਖੇਲਦਿਆਂ’ ਲਿਖੀ। ਫਿਰ ‘ਮੇਲੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ’ ਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ‘ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ’ ਛਪੀ। ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਮੌਕੇ ‘ਏਥਨਜ਼ ਤੋਂ ਲੰਡਨ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈ ਤੇ 2013 ਵਿਚ ‘ਖੇਡ ਅਤੇ ਸੇਹਤ ਵਾਰਤਾ’ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। 2014 ਵਿਚ ‘ਕਿੱਸਾ ਕਬੱਡੀ ਦਾ’ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। 2015 ਵਿਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ‘ਗੋਲਡਨ ਗੋਲ’ ਛਪੀ। 2016 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਹੋਨੂਰ’ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ‘ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਧਰੁ ਤਾਰਾ ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ’ ਅਤੇ 2017 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਹੋਨੂਰ’ ਭਾਗ ਦੂਜਾ। 2018 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਹੋਨੂਰ’ ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਤੇ ‘ਮੇਰੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਰੰਗ’। 2019 ਵਿਚ ‘ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ’। ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ‘ਚ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ‘ਨੋਰੀ ਈ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ! ਕਿਤੇ ਜਾਣ-ਆਉਣਾ ਜੁ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ-ਚਾਈ ਸਾਲਾਂ ‘ਚ ਮੇਰੀਆਂ ਸੱਤ ਅੱਠ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਨੇ। 2000 ਵਿਚ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਵਿਹਲਾ ਸਾਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੂਰਨਕਾਲੀ ਲੇਖਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ‘ਸੀਤਲ’ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮੂਹਰੇ ਸੀਤਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੀਤਲ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਸੀਤਲ ਤਾਂਘਾਂ, ਸੀਤਲ ਤਰੰਗਾਂ, ਉਮੰਗਾਂ, ਰਮਜਾਂ, ਸੁਗਾਤਾਂ, ਕਿਰਨਾਂ ਤੇ ਸੀਤਲ ਵਲਵਲੇ

ਆਂਦਿ। ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਖੇਡ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ‘ਖੇਡ ਸੰਸਾਰ’, ‘ਖੇਡ ਜਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ’, ‘ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ’ ‘ਚੋਂ’, ‘ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ’, ‘ਖੇਡ ਪਰਿਕਰਮਾ’, ‘ਖੇਡ ਦਰਸ਼ਨ’, ‘ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵੇਖਦਿਆਂ’, ‘ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ’, ‘ਖੇਡ ਅਤੇ ਸੇਹਤ ਵਾਰਤਾ’, ‘ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀ’, ‘ਖੇਡ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ’, ‘ਖੇਡ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੋਤੀ ਤੇ ਖੇਡ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹੀਰੇ ਆਦਿ। ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਦੇ ਖੇਡ ਵਿਥਿਆ, ਖੇਡ ਚਰਚਾ, ਖੇਡ ਕਥਾ ਤੇ ਖੇਡ ਲੀਲਾ ਵੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਉਂਜ ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਮੇਰਾ ਪੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਕੇਵਲ ਸ਼ੌਕ ਹੈ।

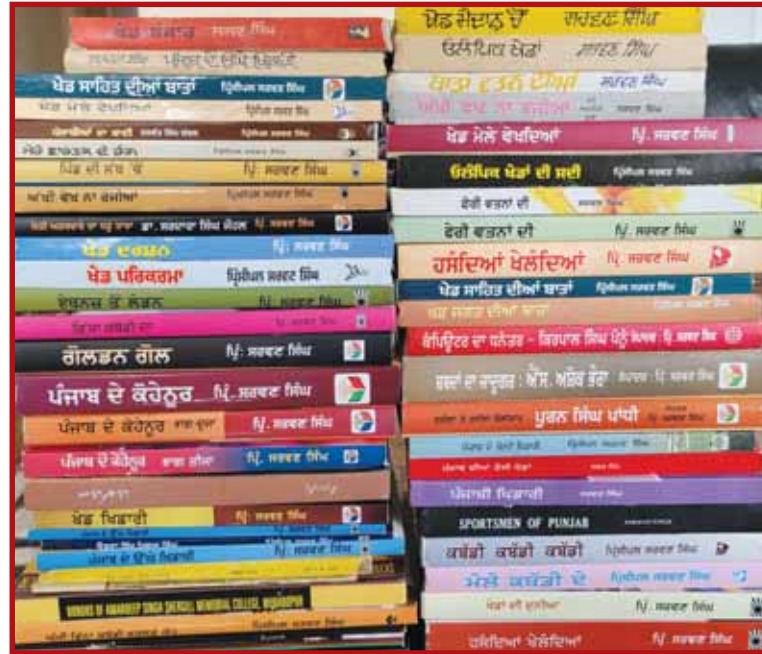
ਹੁਣ ਤਕ ਮੈਂ ਦੋ ਕੁ ਸੌ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਉਲੀਕ ਸਕਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਤਕ ਡੇਢ ਕੁ ਸੌ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਏਸ਼ਿਆਈ ਤੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਤੇ ਐਫਰੋ-ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਤਬਸਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪਾਂ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਛੇਤੀ ਹੈ। ਦੇਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦਿਆਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਫ਼ਰਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਅਮਲੀਆਂ ਤੇ ਭੰਡਾਂ ਦਾ ਹਾਸ ਬਿਲਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ‘ਅੱਖੀਂ ਵੇਖ ਨਾ ਰੱਜੀਆਂ’ ਲਿਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ‘ਫੇਰੀ ਵਤਨਾਂ ਦੀ’ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ‘ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਬ ‘ਚੋਂ’ ਦੀ ਸੱਬ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ‘ਬਾਤਾਂ ਵਤਨ ਦੀਆਂ’ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਓਲੰਪੀਅਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਫਲਾਈੰਗ ਸਿੱਖ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਨ ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਕੁੱਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਬੜੀ ਵਚਿੱਤਰ ਤੇ ਬਹੁਰੰਗੀ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖੇਡਾਂ ਜਲ, ਥਲ, ਬਰਫ ਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਜੁੱਸੇ ਦੇ ਜੌਰ ਦੀ ਪਰਖ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਚੁਸਤੀ-ਫੁਰਤੀ ਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ’ ਸਤਾਸੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ’ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੁਲ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖੇਡਾਂ ‘ਚੋਂ’ ਤੀਹ ਚਾਲੀ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਹਾਦੀਪਾਂ ਤੇ ਓਲੰਪਿਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਸੱਟਾਂ ਫੇਟਾਂ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਵੀ। ਖੇਡਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਖੇਡਾਂ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੇਫ ਗਾਰਡ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਆਲਮ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਰਾਵਾਰ ਨਹੀਂ।

ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਘੇ ਖਿਡਾਰੀ’ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮੈਂ ‘ਪਹੁਫੁਟਾਲਾ’ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਬੰਨ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੰਤਲੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਸਨ, ‘ਮੇਰੀ ਤਕਤਾ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਰੀਝ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜੇ ਕੁੱਝ ਮੈਂ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਕੁੱਝ ਕਲਮ ਨਾਲ ਕਰਨ

ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ, ਮੇਰੀ ਸੀਮਾ ਕਿੱਥੇ ਤਕ ਹੈ? ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਮੇਰੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਪਹੁ-ਫੁਟਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਾਂ ਜਰ ਕੇ ਯੋਧੇ ਖਿਡਾਰੀ ਜਨਮੇ ਹਨ।’

ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਖੇਡ ਸੰਸਾਰ’ ਦੇ ਮੁਖ ਬੰਦ ਦਾ ਨਾਂ ਮੈਂ ‘ਪਹੁਫੁਟਾਲੇ ਪਿੱਛੋਂ’ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਪੈਰੂ ਸੀ, ‘ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖਿੱਚ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ। ਇਹ ਤਾਕਤ, ਤੰਦਰੁਸਤੀ

ਤੇ ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੇਅਮਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਚਤੁਰਤ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਮਨਪ੍ਰਚਾਵਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੌਰ ਤੇ ਜੁਗਤ ਦਾ ਪਰਤਿਆਵਾ ਵੀ। ਇਹ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜੁੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਫਲਤਾ ਵਿਚ ਢਾਲ ਕੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਹਜ ਸੁਆਦ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।’

ਤੀਜੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਖੇਡ ਜਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ’ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮੈਂ ‘ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀ ਗੱਲ’ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਾਹਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਾ ਨਹੀਂ। ਬੰਦੇ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਜੇਰੇ ਅੱਗੇ ਐਵਰੈਸਟ ਜਿਹੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਵੀ ਤੁੱਛ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜੂਝਣ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਾਏ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜੁਝਾਰੂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਦੀ ਲਗਨ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਜਿੱਤਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਫਤਹਿ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਮਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਸਭਨਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲੈਣਾ ਲੱਚਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਹ ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੱਗ ਜਿੱਤਣ ਦੇ। ਉਹ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਾਗਰ ਗਾਹੁਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਹਿੱਕ ਚੀਰ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

‘ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਜਤਲਾਉਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਘਾਰਾ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਮਨੁੱਖੀ ਵੰਗਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਥਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਹ ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹਨ। ਆਸ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੌਜੁਆਨ, ਜੇਤੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਨਗੇ। ਜੁਆਨ ਹੋ ਰਹੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਿਵੇਂ ਸੁੰਘਿਆ ਸੀ ਫੁੱਲ ਕਰ ਕੇ ਰੌਅ ਗਿਆ ਹੱਡਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ।

ਜੁਲਾਈ 1967 ਵਿਚ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕਾਲਜ ਛੱਡ ਕੇ ਦੁੱਡੀਕੇ ਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਘਟ ਗਈ ਸੀ। ਬੱਸ ਸਾਰਾਦਿੰਦੂ ਸਾਨਿਆਲ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ‘ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਾਕੀ’ ਨਾਂ ਹੇਠ ਤੇ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਡਾਕ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕ’ ਨਾਂ ਹੇਠ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਫੁਟਕਲ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖੇ। 1975 ਵਿਚ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜੀ। ਉਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ‘ਸਚਿੱਤਰ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ’ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸ਼ਾਇਤ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚਲੀ ਗਈ। ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ‘ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ’ ਅੰਕ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ’ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ‘ਸਚਿੱਤਰ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ’ ਨੇ ਇਕ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ ‘ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ‘ਚੋਂ’ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਲਿਖਿਆ। ਉਸੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ‘ਪਹਿਰੇਦਾਰ’ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ‘ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਬ ‘ਚੋਂ’ ਕਾਲਮ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ।

1978 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ’ ਨੇ ਮੇਰੀ ਲਿਖਣ ਚਾਲ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਦੇ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਖੇਡ-ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਮੈਂ ਉਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਈ ਬੰਬਈ ਦਾ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਸਿਓਲ ਦੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ’ ਤੇ ਫਿਰ ‘ਅਜੀਤ’ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਰੱਖਿਆ। ਮੈਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ‘ਪਰਵਾਸੀ’, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ‘ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼’, ਲੰਡਨ ਦੇ ‘ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ’ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਆਦਿ ਪਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਡੇਢ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਡ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੱਚੀ ਕੁ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਕ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਖੇਡ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮੰਨਣੋਂ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਮੈਥੋਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ‘ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ‘ਸਾਹਿਤਕਾਰ’ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਤਾਂ ਚਲੋ ‘ਸਿਹਤਕਾਰ’ ਹੀ ਸਮਝ ਲਓ। ਜੇ ਸਾਡੇ ‘ਚ ਦਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਖੇਡ ਅਦਬ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਅਲਮਾਰੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਵਿਖਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਸਪਰਿੰਟਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਮੈਰਾਥਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ। ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਸਾਡੇ ਜੇਰੇ ਬੁਲੰਦ ਹਨ।’

ਇਹ ਵੰਗਾਰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਹੌਂਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਆਖਾਂਗਾ, ‘ਦੇਸਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜੋ। ਸਾਡੀ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਖੇਡ ਅਦਬ ਦਾ ਅਜੇ ਪਹੁ-ਫੁਟਾਲਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਵੇਰਾ ਹੋ ਰਿਹੈ, ਧੁੱਪਾਂ ਦੂਰ ਹਨ ਤੇ ਤਿੱਖਤ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੂਰ।’

ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦੀ ਮੈਰਾਥਨ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਤਦ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਡਿੱਗ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।
(ਸਮਾਪਤ)

ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ ਫਿਲਮ ‘ਜੀ ਵਾਈਫ ਜੀ’ ਦਾ ਟਰੇਲਰ

ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸਰਤਾਜ ਕਰਮਜੀਤ ਅਨਮੋਲ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨ ਪ੍ਰਿੰਸ ਦੀ ਜੋੜੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਜੀ ਵਾਈਫ ਜੀ’ ਵਿਚ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਕਾਮੇਡੀ ਆਧਾਰਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਰੇਲਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਖੂਬ ਚਰਚੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਰੰਜੀਵ ਸਿੰਗਲਾ ਤੇ ਪੁਨੀਤ ਸੁਕਲਾ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਰੰਜੀਵ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਨੌਕ-ਝੋਕ ਵਾਲੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ

ਚੰਗਾ ਮੈਸੇਜ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨੌਕ ਝੋਕ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜੇਗੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ 24 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨ ਪ੍ਰਿੰਸ ਤੇ ਕਰਮਜੀਤ ਅਨਮੋਲ ਤੇ ਲੱਕੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੀ ‘ਜੀ

ਹਜ਼ੂਰੀ’ ਕਰਦੇ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਖਜਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਨੋਰੰਜਨ ਰੌਸ਼ਨ ਪ੍ਰਿੰਸ ਤੇ ਕਰਮਜੀਤ ਅਨਮੋਲ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਅਨੀਤਾ ਦੇਵਗਨ, ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ, ਨਿਸ਼ਾ ਬਾਨੋ, ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਾਰੋਂ, ਹਰਬੀ ਸੰਘਾ, ਅਨੀਤਾ ਸਬਦੀਸ਼, ਪ੍ਰੀਤ ਆਨੰਦ, ਏਕਤਾ ਗੁਲਾਟੀ ਖੇਤਾ, ਲੱਕੀ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਮਲਕੀਤ ਰੌਣੀ, ਗੁਰਤੇਗ ਗੁਰੀ, ਜੈਸਮੀਨ ਜੱਸੀ, ਦੀਪਿਕਾ ਅਗਰਵਾਲ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਏ ਹਨ।

ਫਿਲਮ ‘ਜੀ ਵਾਈਫ ਜੀ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤੇ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਡਾਇਲਾਗ ਭਿੰਦੀ ਤੋਲਾਵਾਲ ਤੇ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ।

- ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਸਲ

ਅੱਧਵਾਟੇ ਅਲਵਿਦਾ: ਦਲੇਰੀ ਜਾਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ?

ਬਚਾਓ ਵਿਚ ਹੀ ਦਲੇਰੀ ਹੈ- ਵਾਲੇ ਅਖਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਪਛਾਣਦੇ ਨਹੀਂ। ਜਾਂਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਬਾਜ਼ੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ।

ਜਸਿੰਡਾ ਆਰਡਰਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਛੱਡਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਜੂਝਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।" ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਕਸ ਨਿਹਾਇਤ ਕਾਬਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ 43 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਉਹ। ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਪ੍ਰਮੁਖ ਸੀ। 2020 ਵਿਚ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਹੌਲਨਾਕ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਘਟਨਾ ਵਰਗੇ ਗਹਿਰੇ ਸੰਕਟਾਂ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਦਕਾ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਖੱਟੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 'ਚ ਇਜ਼ਾਫੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ

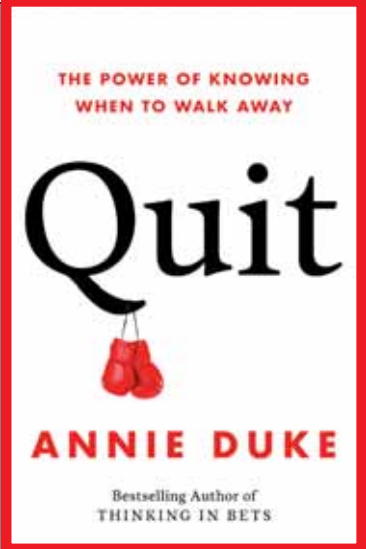

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ
ਫੋਨ: +91-98555-01488

ਉਸ ਦੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੇਗੀ। ਰਾਜਨੇਤਾਈ ਅਤੇ ਢੀਠਤਾਈ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਪੂਰਕ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਸਿੰਡਾ ਆਰਡਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਖਰੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਨਾਲ ਚਿਪਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ।

ਅੱਧਵਾਟੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਹੁਦਾ ਤਿਆਗਣਾ ਕੀ ਦਲੇਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਦੀ? ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਟੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰ ਪਿਛਾਹ ਖਿੱਚਣਾ ਕੀ ਇਖਲਾਕੀ ਉਤੇ ਹਕੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ? ਰੁਖਸਤਗੀ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਦਰਜਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਐਨੀ ਡਿਊਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕੁਇਟ'। ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਪੱਖੋਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪੱਕਰ ਖਿਤਾਰਨ ਹੈ ਐਨੀ ਡਿਊਕ (ਇਸ ਖੇਡ ਤੋਂ ਉਹ 40 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕਮਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ)। ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਖਸਤਗੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਆਈਨਾ ਵੀ।

ਐਨੀ ਡਿਊਕ ਆਪਣੀ ਕਥਾ ਦਾ ਆਗਾਜ ਨਾਮਵਰ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਮ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। 1974 ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਨੇ ਜੌਰਜ ਫੋਰਮੈਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹੈਵੀਵੇਟ ਚੈਂਪੀਅਨ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਮੁੜ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ 32 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰਾਨਾ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਨੇਕ ਸੀ ਇਹ ਸਲਾਹ; ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਰੁਖਸਤਗੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਮੌਕਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਲੀ ਨੇ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨਾਮੀ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹਾਰਿਆ, ਫਿਰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ। ਸੱਟਾਂ-ਫੋਟਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 40ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁੱਜਣ ਤਕ ਪਾਰਕਿਨਸਨ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਖ ਤਾਂ ਗਈ ਹੀ, ਸਰੀਰ

ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਐਨੀ ਡਿਊਕ ਅਤੇ (ਹੇਠਾਂ) ਉਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕੁਇਟ' ਦਾ ਮੁਖੜਾ।

ਵੀ ਗਿਆ। 'ਅਲੀ ਦਿ ਗ੍ਰੈਟੈਸਟ' ਦਾ ਲਕਬ ਅਤੀਤ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹਸਰ ਐਵਰੈਸਟ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਉੱਚ ਚੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦਾ ਹੋਇਆ। ਐਵਰੈਸਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਬੇਸ ਕੈਂਪ (ਤਕਰੀਬਨ 26 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ) ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਉੱਥੇ ਸੂਰਜ ਛੋਟੀ ਉੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ)। ਸਰਬਉੱਚ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨੇ ਇਕ ਵਜੇ ਆਦਰਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਵਜੇ ਤਕ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਪਸਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਉਤਰਾਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ, ਉਤਰਾਈ ਵੇਲੇ ਮਰਦੇ ਹਨ। 1996 ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ। ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਦਿਨੇ 11.30 ਵਜੇ ਐਵਰੈਸਟ ਤੋਂ

400 ਮੀਟਰ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 1.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣਗੇ। ਮੌਸਮ ਵੀ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਸੀ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਐਨ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਸ ਕੈਂਪ ਪਰਤਣਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ। ਉਸੇ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਰੌਬਰਟ ਹਾਲ ਨੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਫੌਰੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ (ਜੋ ਚੌਖਾ ਧਨਾਢ ਯੂਰਪੀ ਸੀ) ਨੂੰ ਉਡੀਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸਾਥੀ ਚਾਰ ਵਜੇ ਸਿਖਰ ਤਕ ਪੁੱਜ ਸਕਿਆ। ਵਾਪਸੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਬੈਠੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਫਿਰ ਹਿਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਪਰਤੇ ਅਤੇ ਐਵਰੈਸਟ ਸਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

ਐਨੀ ਡਿਊਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਬਚਾਓ ਵਿਚ ਹੀ ਦਲੇਰੀ ਹੈ' ਵਾਲੇ ਅਖਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਪਛਾਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਾਂਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਬਾਜ਼ੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਜਾਂਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਅਕਲਮੰਦੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੂਖਤਾਈ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨਾਇਕ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਕਲਮੰਦੀ ਨਾਲ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਰ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਲੋਕ, ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ 'ਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ, ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਭਾਂਪਣ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੁਝ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ ਇਹ ਕਿਤਾਬ, ਉਹ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ।

ਸੁਹਣੀ ਤੇ ਸੁਖਾਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਦਨ ਦੀਆਂ ਲੇਖਣੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਅਖਬਾਰਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਵਾਰਤਕ ਕਲਾ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪ੍ਰਬੰਠਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਪੱਖ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸੁਹਣੀ ਤੇ ਸੁਖਾਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ'। ਇਸ ਵਿਚ 49 ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਇਨਸਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਚੀਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਹਜਮਈ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਆਸਵਦੀ ਦੀਆਂ ਚਿਣਗਾਂ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ।

ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਵੇਂ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁਖ', 'ਮੰਦਤੇ ਬੋਲ ਨਾ ਬੋਲ', 'ਮਾਣੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ', 'ਰੀਝਾਂ ਤੇ ਸੁਪਨੇ' ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦਾ ਆਈਨਾ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਨਿਭਾਅ ਵੀ ਸੁਚੱਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਸੁਨਰਯੂ ਸੁਜੁਕੀ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਫਿਲਾਸਫਰ (ਪੰਨਾ 129) ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਪਾਨੀ ਮੂਲ ਦਾ (ਜੈਨ) ਬੋਧੀ ਭਿਖਸੂ ਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਿਆ ਸੇਨ (ਪੰਨਾ 120) ਦਾ ਸਹੀ ਨਾਮ ਅਮਰਤਿਆ ਸੇਨ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਿਆ ਪ੍ਰਮੇਨਿਆ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਾਖ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਬੇਲ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਕਾਰਨ ਮਿਲਿਆ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੋ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 25 ਫਰਵਰੀ 2023 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-574

ਦੇਖੋ ਮੋਪਿਡ ਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪੂਰਾ ਬੰਬੁਕਾਟ, ਲੱਦ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਛੱਡੀ ਨੂੰ ਘਾਟ। ਗਲੀ ਗਲੀ ਦੇ ਕੇ ਹੋਕਾ ਸੱਦ ਲੈਣੇ ਘਰੋਂ ਗਾਹਕ, ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਚੱਲੇਗਾ ਜੈਸੇ ਘਰ ਘਰ ਵੰਡਦੇ ਡਾਕ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-572

ਬੇਜ਼ਬਾਨ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲ ਨੀ ਸਕਦੇ, ਦਰਦ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਫੋਲ ਨੀ ਸਕਦੇ। ਮਾਲਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇਸੀ ਹੋ ਗਏ, ਘਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਢੋਅ ਗਏ। ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਉਡੀਕ ਪਈ ਕਰਦੀ, ਧੂਣੀ ਦੀ ਰਾਖ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ।
-ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ

ਨਾਲ ਗੋਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਬਦਲਿਆ ਰੁੱਤ ਠਾਰੀ ਦੀ ਆਈ। 'ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਿੱਘ ਲੈਣ ਲਈ ਬੰਦਿਆਂ ਧੂਣੀ ਲਾਈ। ਲਾਟ ਬੁਝੀ ਤੋਂ ਤੁਰ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਸਾਂ ਸਕੀਮ ਲੜਾਈ। ਬੁਝੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੇਕ ਜੋ ਬਾਕੀ ਕਦਰ ਓਸਦੀ ਪਾਈ।
-ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ
ਕਲਾਹੜ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
ਫੋਨ: 98783-37222

ਮੌਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਬਦਲ ਗਏ, ਪਾਲਤੂ ਜੀਵ ਘਰ ਦੇ ਨਿਘਾਂ 'ਚ ਲੁਕਗੇ। ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਕੁੰਦਰਾਂ 'ਚ ਚੁੱਪ ਗਏ, ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਰੁੱਸਗੇ। ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਿੱਤਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਫਿਰਦਾ ਮਾਰਾ ਮਾਰਾ, ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਬਸੰਤ ਲੰਘਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਠੁਰ ਠੁਰ ਕਰੇ ਬੇਚਾਰ। ਧੂਣੀ ਸੇਕਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੌਂ ਗਏ ਸਾਰੇ, ਗਰਮ ਸੁਆਹ ਦੇ ਨਿੱਘ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੁਨਬਾ ਲਵੇ ਸਹਾਰਾ।
-ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ
ਕੁਲਬੁਰਛਾਂ (ਪਟਿਆਲਾ)
ਫੋਨ : 98784-69639

ਪਾਲਾ ਠੰਢੀ 'ਵਾ ਦਾ ਲਹਿੰਦਾ ਸਿਰਫ ਬੈਠੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਅੱਗ ਦੇ ਬੋਲਾ ਰਿੱਤੇ, ਖੁਲ੍ਹੇ ਆਸਮਾਨ ਥੱਲੇ ਲਾ ਧੂਣੀ ਹੋਲਾਂ ਭੁੰਨਦਿਆਂ ਢਾਣੀ ਤਾਂ ਹੋ ਗਰਮ ਖਾਧੀ ਖਿਸਕ ਗਈ ਚੋਰੀ ਅੱਖੀਂ ਚੀਂ ਚੀਂ ਕਰਦੀ ਠੰਢ ਦੀ ਭੰਨੀ ਮੰਡਲੀ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਆ ਨੇੜੇ ਆਸਣ ਲਾਏ ਧੁਖਦੀ ਸੁਆਹ ਦੇ ਚੱਕ ਕੰਨ ਉਤੇ ਕਰ ਇਸਾਰੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਅਜੀਬ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦੇ।
-ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੋਸਾਂਝ

To Advertise with Punjab Times Call: 847-359-0746

(ਇਕ ਦੀਵਾ) ਮੰਜਲ ਵੱਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤਦੇ ਸਕਾਰਥ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮਸਾਲਾ ਫਤ ਕੇ ਕਾਫ਼ਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਬਣਾਵੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਸੁਆਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰਥ ਸਮਝੇ।

ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਪੀੜ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪੀੜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਇੰਦ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਤਿਆਗ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਰਵਾਸੀ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਇਹ ਪੁੰਜੀ ਬੱਸ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਨ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀ ਹੈ: “ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਪੁੰਜੀ ਮੰਗ ਰਿਹੈ/ ਤੇ ਉਹ ਪੁੰਜੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣ/ ਇਕ ਜੋਬ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਜੋਬ ਤੱਕ ਭਟਕ ਰਿਹੈ/ ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਸੂਲੀ 'ਤੇ ਉਹ ਲਟਕ ਰਿਹੈ!” (ਪਰਦੇਸੀ)

ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਇਸ ਭਟਕਣ-ਲਟਕਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਮਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨਗਿਣਤ ਕੁਝ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਮਨੁੱਖ ਆਖਰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਰਵਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੁੰਜੀ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਮਾਣਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਰੀਝ ਬੱਸ ਰੀਝ ਹੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਬੇਵਸੀ ਉਹਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: “ਰੱਬਾ! ਜੀਵਨ ਦਿਨੋਂ/ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਮਾਣਨ ਲਈ/ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿਆ ਕਰ!” (ਪੀਲੇ ਪੱਤੇ)

ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਇਹ ਦੌੜ ਕਿੰਨੀ ਅਮਾਨਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੰਜੀ ਦਾ ਇਹ ਮੋਹ ਕਿੰਨਾ ਬੇਕਿਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹਫ਼ਦਾ-ਹਫ਼ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਪੁੰਜੀ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਤਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਿਹਾਰਨ-ਸਲਾਹੁਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਿਰਜਿਆ-ਸਜਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਮਨ ਦੇ ਨੈਣ ਉਹ ਸਭ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਤੋਂ ਵੀ ਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਜੇ ਕਦੀ ਕੋਈ ਸੁਹਾਵਣਾ ਪਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇ, ਮਨੁੱਖ ਦੰਗ ਹੀ ਤਾਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: “ਸਪਤ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਹਿੰਗੀ ਸੀ/ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕੀ ਮੈਂ/ ਏਨਾ ਸੁਹਣਾ ਚੰਨ ਸੀ/ ਕਿ ਰਹਿ ਗਈ ਹੱਕੀ-ਬੱਕੀ ਮੈਂ!” (ਪਰਿਕਰਮਾ)

ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਨਗਰੀ ਦੇ ਨਾ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਤਲਿੰਸਮ ਨੂੰ ਜਿਸ ਕਲਾਮਈ ਸਫ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨਾਲ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ‘ਕੀਰਤਪੁਰ ਵੱਲ’ ਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਏਨੀ ਸੰਘਣੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਏਨਾ ਗੰਠਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਤਾਂ ਇਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲਿਖਿਆਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਾਠ ਪਰ ਮੈਂ ਪਾਠਕ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਠ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ: “ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਮੈਨੂੰ/ ਕਿ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਨਸੀਬ ਹੋਣੀ/ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੁਗ/ ਮੈਂ ਬੱਸ ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਹੀ/ ਭੁਗਤਦੇ ਰਹਿਣੇ ਇਹ ਉਮਰ-ਕੈਦ/ ਬਾਮੁੱਕਤ, ਬੇਇਖਤਿਆਰ/ ...” ਇਸ ਕੈਦਖਾਨੇ ਵਿਚਲੀ ਸੰਸਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲ-ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੀਵੇ-ਬੱਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਵੀ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ: ਸੁਣਦੀ ਹਾਂ/ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ/ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸੰਗੀਤ/... ਤੇ ਰੋਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ ਤਦਬੀਰਾਂ/ ਇਸ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ!...“

ਪਰ ਇਸ ਉਮਰ-ਕੈਦ ਨੇ ਤਾਂ ਟੁੱਟਣਾ ਨਹੀਂ! ਤਾਂ ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਝ ਇਸ ਉਮਰ-ਕੈਦ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਬਚ-ਬਚਾਈ ਦੇ ਇਸ ਯਤਨ ਵਿਚ ਉਹ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਤਲੀ ਉੱਤੇ ਸੀਸ ਧਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਰਹਿਤਲ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਉਹ ਓਪਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਕੌੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਚੱਲਾਂ ਉਸ ਥਾਂ/ ਜਿੱਥੇ ਕੌੜੇ ਰੀਠੇ ਮਿੱਠੇ ਹੋਏ

ਸੀ।” ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ: “ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਕਦ/ ਡਰ ਹੈ ਮੈਨੂੰ/... ਕਿਤੇ ਵਕਤ ਇੰਜ ਹੀ ਬੀਤ ਜਾਵੇ ਨਾ/ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬਜਾਇ/ ਮੇਰਾ ਡੱਬੇ-ਬੰਦ ਵਜੂਦ ਹੀ ਪਿੰਡ ਪਰਤੇ/ ਤੇ ਜਾਂ ਕੁੱਜੇ-ਬੰਦ ਮੇਰੀ ਰਾਖ/ ਕੀਰਤਪੁਰ!”

ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰਾ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਧਿਆਨਯੋਗ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਉਹ ਹਨ, ਜੋ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕੁਝ

ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮੋੜ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰੇਰਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਹਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਰਿਜਕਦਾਤਾ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਆਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਦਾਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਨਜਵਾਬੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਤਾਂ ਪੁਰਸ਼

ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਉਲਟ ਸੁਰਜੀਤ ਇਸ ਕਥਿਤ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੱਚ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ: “ਘਰ ਪਰਤਦੀ ਹਾਂ/ ਘਰ ਦਾ ਕੋਨਾ-ਕੋਨਾ ਪੁਕਾਰਦੈ/ ਕੰਮ! ਕੰਮ! ਕੰਮ!... ਘਰ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਹੈ/ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਹੈ/ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਹੈ/ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਹੈ/ ਪਰ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਦੀ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ!” (ਪੂਰਨ ਵਿਰਾਮ)

ਅਖੌਤੀ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜੋ ਘਰ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਘਰੇਲੂ ਜੰਜਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਫ਼ਤਰੀ

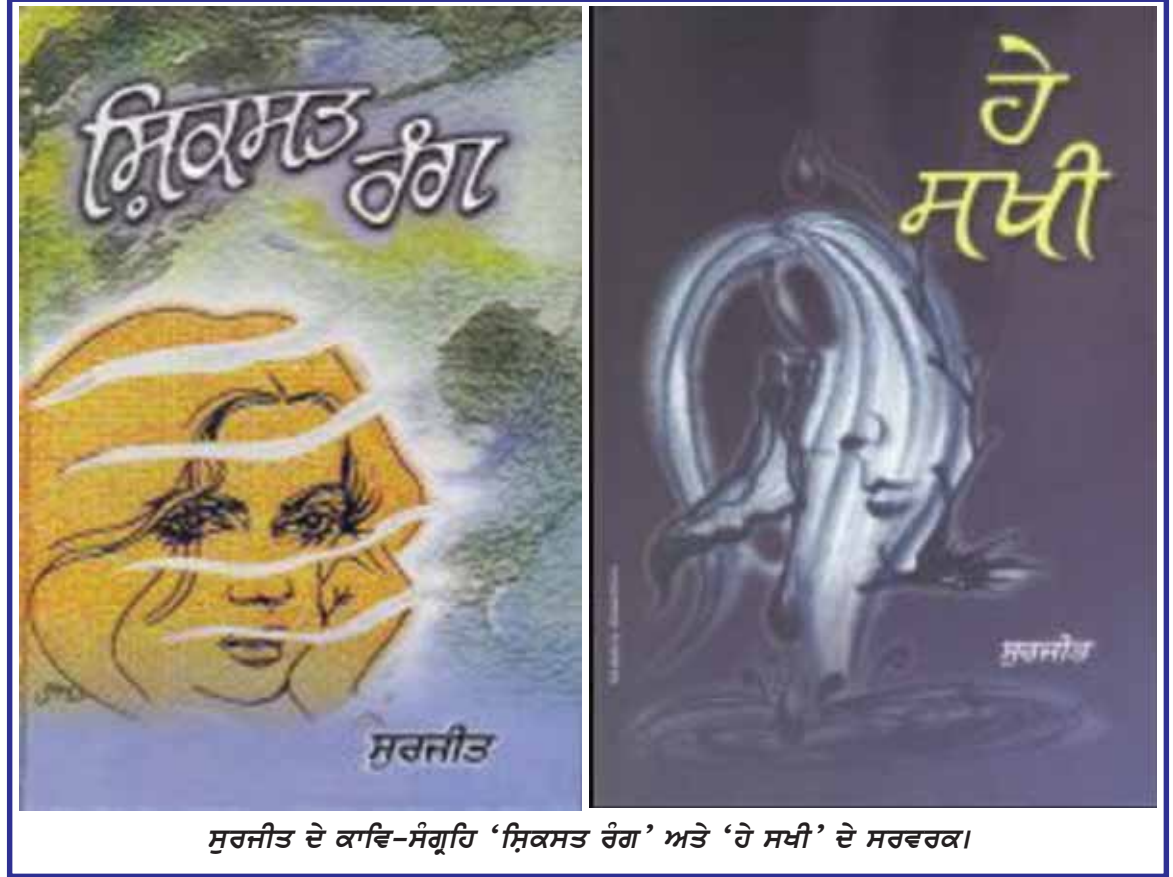
ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਭੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ਿਆਂ, ਸਭੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ, ਸਭੇ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨਦਾਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਏਡੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕਾਤਰ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਕਹਿ ਸਕੇ: “ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਹੈ/ ਕੋਈ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ, ਕੋਈ ਦਰਸ਼ਨ, ਕੋਈ ਸ਼ਾਸਤਰ/ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਮੇਰਾ ਘਰ ਕਿਹੜੈ?/ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ?/ ਬਾਬਲ ਦਾ ਵਿਹੜਾ?/ ਮਹਿਬੂਬ ਦਾ ਦਿਲ?/ ਜਾਂ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ ਮਕਾਨ?/ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ?” (ਬੇਘਰ)

ਤੇ ਫੇਰ ਉਹ ਸਵਾਲਾਂ-ਸਿਰ-ਸਵਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ: “ਕੀ ਮੈਨੂੰ/ ਕਦੇ ਨਿਰਵਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏਗਾ?” (ਨਿਰਵਾਣ)

ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਪੁਰਸ਼, ਸਮਾਜ, ਇਤਿਹਾਸ, ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ, ਦਰਸ਼ਨ, ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਭ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਅੰਤਨ ਕਰਕੇ ਗੁੰਗੇ ਅਤੇ ਅਬੋਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ-ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਆਖਦੀ-ਪੁਛਦੀ ਹੈ: “ਮੇਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੁਛ ਤਾਂ ਦੇਹ ਜਵਾਬ/ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੁਛ ਤਾਂ ਦੇਹ ਹਿਸਾਬ/... ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ/ ਮੇਰਾ ਚੈਨ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ/ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਮੇਰੀ ਰਾਤ/ ਮੇਰਾ ਵੀ ਦੇਹ ਖਵਾਬ!” (ਕੁਛ ਤਾਂ ਦੇਹ ਜਵਾਬ) ਪਰ ਉਹਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਜਾਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦਾ ਮੁਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਉਹਦੀ ਯਾਤਰਾ ਹੁਣ ਰੁਕਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ: “ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ ਹੁਣ/ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਫੂਹ ਲੈਣ ਦਿਓ/ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ, ਦੂਰ.../ ਉਸ ਪਰਬਤ ਸਿਖਰ ਨੂੰ/ ਜਿਥੇ ਕਦੇ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ/ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਦਾ/ ਜਿਥੇ ਗਗਨ ਛੂਹਣ ਲਈ/ ਕੋਈ ਅੱਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ!” (ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ)

ਸੁਰਜੀਤ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਿਖਰ ਵੱਲ ਜਿਥੇ ਗਗਨ ਸਹਿਜ ਖਲੋਤਿਆਂ ਹੀ ਫੁਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੀਤ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਲੜਨਾ ਜਾਰੀ ਰਖਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ ਵਾਹਨ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਕ ਪਹੀਆ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਛੋਟਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਵੀ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਸ ਅਸਾਵੀਂ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵੀਂ-ਸਵਾਹਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਾਗਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਜਾਗਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਲਵੇ, ਫੇਰ ਉਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੈਰਿਬਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ: “ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ ਨੇਤਰ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਿਓ/ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਇਨਸਾਨ/ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਾਗ ਉੱਠੇਗਾ/ ਤੇ ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਘ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ/ ਦਰਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤੱਕੋ/... ਆਓ ਅੱਗੇ ਵਧੋ/ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੈਰਿਬਰ ਹੋ/ ਜ਼ਰਾ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਵਧੋ!” (ਪੈਰਿਬਰ)

ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਵੇਦਨਾ-ਸੰਵੇਦਨਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਢੇਰੀ ਗੱਲ, ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬੇ-ਗੁੱਧਾ ਠਰੁੰਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੀਝ-ਭਰਿਆ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ!

ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸ਼ਿਕਸਤ ਰੰਗ’ ਅਤੇ ‘ਹੇ ਸਖੀ’ ਦੇ ਸਰਵਰਕ।

ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਵ ਇਸ ਦੇ ਨਿਕਾਸ-ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੀ ਕੋਈ ਸੋਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਤੁਲਨ ਮੋਟਿਆ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਰਦ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ ਦਾ ਸੌਖਾ ਰਾਹ ਫਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਵਾਲੀ ਕਾਮ-ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਰੀ ਦੀ ਪੀੜ ਤੇ ਵੇਦਨਾ-ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਕ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਰਲ-ਸੌਖੇ ਪਰ ਕੁੱਝ ਨਾਰੀਵਾਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰਾਪ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਮਰਦ ਦੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਭੰਨਦੀ। ਉਹ ਮਰਦ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ‘ਮੈਂ’ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ। ਉਹਦੀ ਵਕਤਾ ਸਮੂਹਿਕ ਨਾਰੀ ਦੀ ਅਬੋਲਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਪਈ ਸਦੀਵੀ ਪੀੜ ਅਤੇ ਅਬੋਲਤਾ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਸਦੀਆਂ ਲੰਮੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਚੌਖਟੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਛਾਣਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਭਿਅਤਾ, ਸਦਾਚਾਰ, ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਰਹਿਮ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਕਿਰਦੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਲ ਬੱਤੀ, ਮਾਸ ਦੀ ਤਿਜਾਰਤ ਤੇ ਗਿਰਝਾਂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਜੁੜਦੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਰਸ਼ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ ਆਇਆ

ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨੀ ਪਵੇਗੀ: “ਕਾਲੇ ਕੋਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਫਰ ਵਿਚ/ ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ 'ਚੋਂ/ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਭਿਅਤਾ/ ਸਦਾਚਾਰ, ਭਰੋਸਾ ਤੇ ਰਹਿਮ ਵਰਗੇ/ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨਿਰੰਤਰ ਕਿਰਦੇ ਗਏ!” ਇਸ ਸਫਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ “ਸਿਰਜਦੇ ਰਹੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਲਾਲ-ਬੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ/ ਤੇ ਮਾਸ ਦੀ ਤਿਜਾਰਤ ਕਰਦਿਆਂ/ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀ ਜੂਨੇ ਪੈ ਗਏ!” (ਕਾਲੇ ਕੋਹਾਂ ਦਾ ਸਫਰ)

ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮਾਨਵੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕਿਰਦੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਸ ਦੀ ਤਿਜਾਰਤ ਵਧਦੀ-ਫੁਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੁਟਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਕੀ ਹੈ: “ਸ਼ਿਕਰਿਆਂ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈ ਜਾਏਗੀ ਇਕ ਦਿਨ/ ਡੋਲੀ ਅੰਦਰ ਬਹਿ ਜਾਏਗੀ ਇਕ ਦਿਨ/ ਘਰ ਤੋਂ ਦਫ਼ਤਰ/ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਘਰ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਦੀ/ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ ਇਕ ਦਿਨ/ ਹਾਸੇ ਇਹਦੇ ਡੁੱਲੂ ਜਾਣਗੇ/ ਬੋਲ ਏਸ ਦੇ ਰੁਲ ਜਾਣਗੇ/ ਅੰਦਰ ਵੜ-ਵੜ ਰੋਏਗੀ ਇਹ/ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਬਤ-ਸਬੂਤੀ ਲਗਦੀ ਹੋਏਗੀ ਇਹ!” (ਚਿਤੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ)

ਕੁੱਝ ਨਾਰੀਵਾਦ, ਜੋ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੈਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਮੰਜਲ

ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹੋਰ ਵਧੀਕ ਸੌਂਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਨੇਰਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਸੀਬੇ ਵਿਚ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਚੰਨ ਦੀ ਚਿੱਪਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਚਿੱਪਰ ਨਾਲ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ: “ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ/ ਇੰਜ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਮੈਂ/ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਚੰਨ ਮਿਲਿਆ/ ਨੇਰਿਆ 'ਚ ਖੋਰਿਆ ਮੈਂ!” (ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ)

ਪਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਵਕਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪੂਰਵਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਅਬੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਅਬੋਲਤਾ ਨੂੰ ਬੋਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਬ ਅਤੇ ਰਿਜਕਦਾਤਾ ਜਿਹੇ ਦਰਜੇ ਦੇਵੇਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਦਾਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੱਬ ਅਤੇ ਰਿਜਕਦਾਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ: “ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਨਹੀਂ/ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰਾ ਰਿਜਕਦਾਤਾ ਹੈ/ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ/ ਤੇਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਮੁਸੱਕਤ ਕੀਤੀ ਹੈ/ ਭੱਤਾ ਛੋਇਆ ਹੈ/ ਚੱਕੀ ਪੀਸੀ ਹੈ/ ਤੇ ਚੌਕਿਆ 'ਚ/ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆ ਬੁੱਢੀ ਕੀਤੀ ਹੈ/... ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰਿਜਕਦਾਤਾ ਨਹੀਂ/ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜੀਵਨਦਾਤੀ ਹਾਂ!” (ਜੀਵਨਦਾਤੀ)

ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਏਡ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਏਡ ਹੈ ਖ਼ਾਲਸਿਆਂ ਦੀ, ਸੇਵਾ ਖਾਸ ਦਸਵੰਧ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਜੋ ਏਹ ਸੇਵਾ, ਉੱਤਮ ਖਾਸ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਠੇ ਵੀ, ਆਫ਼ਤ ਆਈ ਰਵੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯੋਧੇ ਬਣੇ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਆਸ।

ਜਾਤਾਂ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਨਸਲਾਂ ਤੋਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਜੋ ਏਹ ਸਬਕ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਓਹ ਸਿੱਖ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਾਸ। ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਤੋਟ ਨਾ ਆਈ, ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਹੈ

ਦੋ ਨਜ਼ਮਾਂ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭ ਦੀ, ਬੁਝਾਵੇ ਪਿਆਸ। ਬੋਦਲਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖਵਿੰਦਰਾ ਏਡ ਜੋ, ਖ਼ਾਲਸਿਆਂ ਚਲਾਈ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇ ਏਹ ਸੇਵਾ, ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਅਰਦਾਸ।

-ਸੁੱਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਦਲਾਂਵਾਲਾ

ਫੋਨ: 360-281-2624

ਦੁਖੜੇ

ਖੁਦ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਖੁਦ ਦੇ ਕੋਲੇ ਫੋਲਿਆ ਕਰ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਲ ਦਿਲ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਕਰ।

ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦੇ ਹੱਸ ਕੇ ਤੂੰ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਾ ਡੋਲਿਆ ਕਰ। ਸਭ ਦਾ ਏਥੇ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰਾ ਰੇਟ ਹੈ ਸੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਭਾਅ ਹੀ ਨਾ ਤੂੰ ਤੋਲਿਆ ਕਰ।

ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਅੰਦਰ ਗੈਰ ਫਿਰਦੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤੂੰ ਬੁਰਾ ਖੋਲਿਆ ਕਰ। ਤੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜੋਕਰ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਖੰਡ ਵਰਗਾ ਮਿੱਠਾ-ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰ।

ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਰ ਕੋਈ ਧਰ ਦੇਵੇਗਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਰੋਲਿਆ ਕਰ। ਜਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰੰਗ ਖਿੜ-ਖਿੜ ਪਵੇ ਤਦ ਤੂੰ ਗਮਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਵਿਚ ਨਾ ਘੋਲਿਆ ਕਰ।

-ਹਰਦੀਪ ਬਿਰਦੀ

ਮੀਮੋ

ਨੀਲੇ ਨੈਣਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਅੱਜ ਫੇਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫਿਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿੱਲੀ ਮਚਾਈ ਤੇ ਅਵਾਜ਼ੇ ਕੱਸੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਲੇ ਫੁੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਾਟੇ ਚੀਬੜਿਆਂ ਵਿਚ ਲਪੇਟੀ ਇਹ ਅਣਭੋਲ ਜੁਆਨੀ, ਰੇਲ ਦੇ ਇਸ ਬਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੇ ਟੋਟੇ ਵਿਚ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀ ਤੇ ਮੰਗਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ ਦੀ ਦਾਦ ਲਈ ਕਈ ਭੂਤਰੇ ਜੱਟ ਨੇਟਾਂ ਦੇ ਨੇਟ ਉਸ ਅੱਗੇ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਉਹ ਨੁਕਰਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਇਕ ਰੁਪੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਲੈਂਦੀ।

‘ਮੈਂ’ ਭੀਖ ਲੈਣੀ ਹੈ ਸਰਦਾਰ

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ
ਫੋਨ: 408-608-4961

ਜੀ, ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਵੱਢੀ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਨੇਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀ। ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁੱਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਪਰ੍ਹੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ‘ਚਲੋ ਇਸ ਦੀ ਮੀਮੋ ਕੱਟਦੇ ਹਾਂ-’ ਉਸ ਦੀ ‘ਮੀਮੋ’ ਕੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਨਾ ਦਿਸੀ, ਬਿਨ ਟਿਕਟ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਡਰ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਮੀਮੋ ਤੋਂ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਪੀਲਾ ਪੈ ਚੁੱਕਿਆ ਚਿਹਰਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੰਦ ਕਥਾ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦਾ ਸੀ, ਪਈ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਅਵੱਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲੱਗ ਗਈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਕੀਮ ਨੇ ਦੁਆਈ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੱਝ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਮੰਜੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉੱਠ ਸਕੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰੱਤ ਚੁਸ ਲਈ ਸੀ। ਅਖਾੜੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵਾਂਗ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ‘ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਇਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਇਓ ਮੁੜੀ ਖੋੜੀ ਵਾਂਗ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਤਾੜ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਹੋ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸੀ, ਤਰੀਕਾ ਸੀ, ਜਾਦੂ ਸੀ। ਉਹ ਹੱਸ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੀ, ਹੱਥ ਫੈਲਾ ਦਿੰਦੀ। ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਬੱਸ ਬਣ ਗਿਆ ਕੰਮ। ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨੀਲੇ ਨੈਣਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਲੈਂਦੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਪਾਉਂਦੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਮੀਮੋ’ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਨੀਲੇ ਨੈਣਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕਲਾ, ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਹਾਸੇ-ਠੱਠੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਲਈ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬਾਬੂਆਂ, ਪਾੜ੍ਹਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਾਸੇ ਬੈਠ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੱਸਦੇ ਪੇਂਡੂ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਰਾਸ ਜਿੰਡੀ ਲੰਮੀ ਧੋਣ ਫੈਲਾ ਕੇ ਉਧਰ ਨਿਗਾਹ ਸੁੱਟੀ ਤੇ ਚੁੰਨੀ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਦੀ ਹੋਈ ਜਾ ਅਲਖ ਜਗਾਈ। ‘ਬਾਬੂ ਜੀ ਚਾਰ ਆਨੇ, ਵੀਰ ਜੀ ਚਾਰ ਆਨੇ, ਰੱਬ ਤੈਨੂੰ ਵਹੁਟੀ ਦੇਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਆਨੇ।’ ਇਕ ਮੁਸਟੰਡੇ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਦਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ‘ਜਾਹ ਪਰ੍ਹੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾ ਤੂੰ ਵੀ ਐਵੇਂ ਫੋਕਾ ਮਖੌਲ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦੇ।’ ਨੰਬਰਦਾਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਲੈ ਕੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਫੁੱਲ ਗਈ ਪਰ ‘ਫੋਕੇ ਮਖੌਲ’ ਦੀ ਕਾਟ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਹਲੂਣ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਸੇਕ ਲੱਗਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਘੁੱਟਿਆ ਜਿਹਾ ਗਿਆ। ‘ਤੂੰ ਹਾਂ ਕਰ ! ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿਆਂ।’ ‘ਚੱਲ ! ਚੱਲ ! ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਨਿਕਲਦਾ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਇਓ ਵੱਡਾ।’ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ‘ਇਕ ਇਕ ਰੁਪਿਆ, ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਇਕ ਵੇਰਾਂ ਹੀ ਦਸ ਰੁਪੇ ਲੈ ਲੈ।’ ਗੱਭਰੂ ਨੇ ਆਖਰ ਝਕਦੇ ਝਕਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤੀ। ‘ਕੁੱਝ ਦੇਨਾ ਵੀ ਐ ਕਿ?’ ‘ਜਾਹ ਬੀਬੀ ਜਾਹ, ਇਹ ਐਵੇਂ ਝੋਡਾਂ ਕਰਦਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ। ਨਾ ਪੈਸਾ ਨਾ ਧੋਲਾ ਤੇ ਕਰਦੀ ਮੇਲਾ ਮੇਲਾ।’ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਇਕ ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਗੱਭਰੂ ਦੇ ਖੋਖਲੇਪਨ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ। ‘ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਲੈ ਫੜ’ ਖਾਲੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਗੱਭਰੂ ਨੇ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਕੱਢ ਕੇ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਵਗਾਹ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਖਾਲੀ ਕਰ ਲਈ। ‘ਪਰ ਹੱਸ ਕੇ ਦਿਖਾ ਇੱਕ ਵੇਰਾਂ’ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੰਗੀ। ਉਹ ਖਿੜ ਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸੀ, ‘ਅੱਛਾ ਵੀਰ ਜੀ, ਬੜੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ।’ ‘ਵੀਰ ਜੀ’ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਗੱਭਰੂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ-ਬਣਾਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਚਲਦੀ ਬਣੀ ਅੱਗੇ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਉਸ ਅਖੌਤੀ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ

ਉਸ ਲੜਕੀ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਨੀਲੇ ਨੈਣਾਂ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਢਾਈ ਵੱਲ ਵਧੀ ਜੋ ਉਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਸਾਢੇ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਛਿੱਲ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਆਵੇਗੀ ਜ਼ਰੂਰ। ‘ਆ ਬੱਲੀਏ! ਆ ਗਈ ਏ?’ ਇਕ ਪਾੜ੍ਹੇ ਨੇ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ। ‘ਆ ਗਈ ਆਂ ਜੀ! ਤੁਹਾਡਾ ਆਸਰਾ ਤੱਕ ਕੇ।’ ਨੀਲੇ ਦੀ ਹਲੀਮੀ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਏ। ‘ਅਜ ਇੱਕ ਗਾਣਾ ਸੁਣਾ ਦੇ ਚੌਦਾ ਚੌਦਾ।’ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼

ਆਈ। ‘ਨਹੀਂ, ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਗੱਡੀ ਚ।’ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਮੋ ਸਰਮੀ ਤੋਂ ਵੇਖੇ ਵੇਖੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਚਾਰ ਚਾਰ ਆਨੇ ਦੇ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਭਾਨ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਹ ਪੈਸੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ‘ਤੇ ਧਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ‘ਅਗਲੇ ਡੱਬੇ ‘ਚ ਚੜ੍ਹੀ, ਗਾਣਾ ਸੁਣਾਏਗੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠੋਗੀ ਜੇ ਕਹੋ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ।’ ਇਕ

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਨੀਲੇ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਥੋੜਾ ਸੀ ਜੁ ਡਰ ਜਾਂਦੀ। ਗੱਡੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਹੜਕਾ-ਦਫੜੀ ਮੱਚ ਗਈ। ਵੇਖਦੇ ਵੇਖਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰੋੜਕ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਪਾੜ੍ਹੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ, ਉਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਨੀਲੇ ਚੜ੍ਹੇਗੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਚੜ੍ਹਨਗੇ। ਗੱਡੀ ਨੇ ਚੀਕ ਮਾਰੀ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹਿੱਲ ਪਈ। ‘ਉਹ ਲੜਕੀ! ਟਿਕਟ?’ ਉਹ ਚੜ੍ਹਨ ਹੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਖਾਕੀ ਵਰਦੀ ਵਾਲੇ ਇਕ ਬਾਬੂ ਨੇ ਆ ਘੇਰਿਆ। ‘ਜੀ ਬਾਬੂ ਜੀ! ...ਟਿਕਟ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ...’ ਨੀਲੇ ਨੇ ਡਰਦੇ ਡਰਦੇ ਕਿਹਾ। ਤੇ ਗੱਡੀ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀ ਏ?’ ਬਾਬੂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਰੋਹਬ ਸੀ। ‘ਜੀ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਆਂ...’ ‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੀ ਆਂ। ਮੇਰੀ ਇਕ ਅੰਨ੍ਹੀ ਮਾਂ, ਇਕ ਲੁੱਲੂ ਭਾਈ ਤੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਦੀ ਰੋਟੀ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਹੈ ਬਾਬੂ ਜੀ।’ ‘ਤੂੰ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦੀ।’ ਬਾਬੂ ਨੇ ਕੜਕ ਕੇ ਕਿਹਾ। ‘ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਕਰੋ ਮੇਰੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਮਾਂ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਕਰੋ’ ਨੀਲੇ ਨੇ ਤਰਲੇ ਕੱਢੇ। ‘ਨਖ਼ਰੇ ਨਾ ਕਰ ਐਵੇਂ! ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਮਖੌਲ ਸਮਝ ਛੱਡਿਓ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਇੰਧਰ ਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ।’ ਬਾਬੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਲੁੱਚਪੁਣਾ ਉਤਰ ਆਇਆ। ‘ਕਿਧਰ ਬਾਬੂ ਜੀ?’ ਲੜਕੀ ਦੇ ਭਾਣੇ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਕੰਬਣ ਲੱਗੀ। ‘ਕੁ-ਲਗਦੀ ਕਿੱਧਰ ਦੀ’ ਏਨੇ ਨੂੰ ਗਾਰਡ ਦਾ ਡੱਬਾ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੱਡੀ ਅਜੇ ਹੌਲੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਨੀਲੇ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ‘ਚੜ੍ਹ ਉਪਰ। ਗਾਰਡ ਦੇ ਡੱਬੇ ‘ਚ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੀਮੋ ਕੱਟਦਾ ਹਾਂ, ਤੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।’ ‘ਮੀਮੋ।’ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਿਆ ਮੇਰੀ ਨਾ ਕੱਟੀ, ਮੈਂ ਮੀਮੋ ਨਹੀਂ ਕਟਾਉਣੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਮਰ ਕੇ ਬਚੀ ਆਂ। ਨੀਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮੀਮੋ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਖੋਰੇ ਮੀਮੋ ਸੀ ਜਾਂ ਤਲਵਾਰ, ਮੀਮੋ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਉਹ ਲੜਕੀ ਝੱਟ ਪੱਟ ਗਾਰਡ ਦੇ ਡੱਬੇ ‘ਚ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਉਹ ਬਾਬੂ। ‘ਆਉ ਮੇਰੀ ਜਾਨ।’ ਗਾਰਡ ਨੇ ਬਾਹਰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਲਿਆ ਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੀਡ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਗੱਡੀ ਦੀ ਚਾਲ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਨਿੱਮੋਝੂਣੇ ਹੋਏ ਨਿਰਾਸ਼ ਪਾੜ੍ਹੇ ਡੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀਖਾਂ ਨਾਲ ਲਟਕੇ, ਹੱਡਾ ਰੋੜੀ ਦੀ ਗਿੱਧ ਵਾਂਗ ਗਾਰਡ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਈ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ‘ਤੇ ਪਸਚਾਤਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਠਿੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ। ਘਟੀਆ ਤੇ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਹਾ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਲ-ਛਿਮਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਏਧਰੋਂ-ਓਧਰੋਂ ਦੱਸ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਕਿ

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
91+94176-92015

ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਪੰਜਾਬ-ਗੇੜਾ ਮੈਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਹੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਐਤਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ-ਵੱਸ ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਉਹਦੀ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੀਬੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਚਾਰੀ ਦਾ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ

ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ

ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਪੇਕੇ ਨਾ ਸਹੁਰੇ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ-ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਹੌਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ। ਐਤਕੀ ਜਦੋਂ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲਾ ਬਾਈ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਤਰਲਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਕਾਰ ‘ਤੇ ਉਹਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਪਰ ਇਕ ਤਰਕੀਬ ਬਣਾਈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਘੰਟੇ-ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹਨੂੰ ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਇਕ ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ। ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੇ ਘਰ ਦਾ ਰਾਹ ਯਾਦ ਆਇਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁੰਦਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਆਖਰ ਉਹਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਬੀਬੀ ਕੋਲ ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਬਾਈ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਜਵਾਬ ਆਇਆ,

“ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਹੋ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਮੈਂ ਆ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।” ਹੁਣ ਹੋਰ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋ ਗਈ। ਬੀਬੀ ਨੂੰ ‘ਕੱਲੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾਉਂਦਾ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਜੇ ਬਾਈ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਫੋਨ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਖੈਰ ਮੈਂ ਦੁਚਿੱਤੀ ਜਿਹੀ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨਾ ਚਿਰ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਬਾਈ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ! ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਬਾਈ ਦੀ ਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਵੇਖੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਹੁਣ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ, ਘੰਟੇ ਤਕ ਇੱਥੇ ਹੀ ਆ ਜਾਈ, ਮੈਂ ਆ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ।” ਪਰ ਸਾਡੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਬਾਈ ਉੱਥੇ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਘਰ ਚੱਲਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ-ਵਸ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਬੀਬੀ ਮੇਰੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸੀ। ਬਾਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਮੂਹਰੇ ਲਾ ਲਈ। ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਘਰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਲੰਘਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਬਾਈ ਝੱਟ ਮੇਰੀ ਕਾਰ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਿਆ।

ਘਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਪਿਆਇਆ। ਮੈਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਸਰਸਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ‘ਫਾਰਮ’ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ-- ‘ਹੋਰ ਬਾਈ, ਕਿਵੇਂ ਚੱਲਦਾ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ, ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਪਿੱਛੋਂ... ਕੀ ਕਰਦੈਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ... ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਟੁੱਟੇ ਪਏ ਨੇ, ਆਹ ਵੇਖ-ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਪੂਰੇ ਨੇ... ਵਾਲ ਡਾਈ ਕਰਦੈਂ? ਵੇਖ, ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਵਾਲ ਚਿੱਟੇ ਹੋ ਗਏ.. ਬੜਾ ਲਿੱਸਾ ਹੋ ਗਿਓ, ਮੈਂ ਤੈਥੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਹਾਂ... ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਹਤ ਵੇਖ...’ ਤੇ ਮੈਂ ‘ਹਾਂ-ਹੂੰ’ ਕਰ ਕੇ ਟਾਲਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੋਚੀ ਬੈਠਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਟਪਟਾਂਗ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮਾਰ ਕਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗੇੜਾ, ਉੱਥੇ ਬੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੇ,

ਇੱਥੇ ਕੀ ਹੈ- ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ? ਐਵੇਂ ਜੂਨ ਗਾਲਣੀ... ਫਾਰਨ ਦੀ ਦਾਰ, ਮੇਮਾਂ, ਝੀਲਾਂ, ਸਮੁੰਦਰ, ਨਜ਼ਾਰੇ, ਐਸ ਹੀ ਐਸ...’ ਬੀਬੀ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ‘ਭਕਾਈ’ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੀਬੀ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਲਾਚਾਰ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਬਾਈ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰੇ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਮਨ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਬੀਬੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਲੂਸ ਨਹੀਂ ਕੱਢਣਾ ਤੇ ਮੈਂ ਸਫਲ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਬਾਈ ਵਿਚਾਰਾ ਹੱਥ ਮਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਰ ਆਇਆ ਵੀ ਪਰ ਜਾਲ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਫਸਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਜ ਸਾਖਿਆਤ ਸਹੀ ਜਾਪ ਰਹੀ ਸੀ- ‘ਇਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁੱਖ।’ ਜੇ ਮੈਂ ਵੀ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲੱਗਦਾ, ‘ਤੂੰ-ਤੂੰ ਮੈਂ-ਮੈਂ’ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ- ‘ਫਰੀਦਾ ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ ਗੁਸਾ ਮਨਿ ਨ ਹਢਾਇ। ਦੇਹੀ ਰੋਗ ਨਾਲ ਲਗਈ ਪਲੈ ਸਭ ਕਿਛੁ ਪਾਇ।’ ਅੱਜ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਹੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦਾ ਸਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ‘ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਾਣਮੱਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ

ਸਿਹਤਨਾਮਾ

ਹਾਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿਚ ਜੁਟੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣੀ ਬੁੱਝੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਜਿਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤਰਿਆ-ਬੱਠਤਰਿਆ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਨਾਂ ਭੁੱਲਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲਿਸਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਐਮ.ਡੀ
ਫੋਨ: 0175-2216783

ਜਾਣਕਾਰੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਟੇਜਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਸਾਂਭਦਾ ਹੈ:

1. ਪੱਕੀ ਕੱਚੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲ:- ਇਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤਕ ਗੱਲ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪੂਰੀ ਯਾਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 2. ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸਾਂਭਣਾ:- ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਹੀ ਗੱਲ ਬੋਤਾ ਬਹੁਤ ਝਾੜ ਕੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੱਸਾ ਸਾਂਭ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 3. ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ:- ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਦਾ ਸਤਿਆ ਲੱਸੀ ਵੀ ਫੂਕਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਯਾਦ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ-ਮੋੜ ਉੱਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਮਰ ਭਰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚੁਫੇਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਮੋੜ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨ ਹਿੱਸੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯਾਦਾਂ ਉਘਾੜਨ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਿਨ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਖਰਬਾਂ ਸੈੱਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਟੁੱਟ ਭੱਜ ਨੂੰ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਯੂਨਿਟ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੀ ਜਾਪੇ ਪਰ, 'ਕੱਲ ਕੀ ਖਾਧਾ ਸੀ', ਵਰਗੀ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ

ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਹਿਲਜੁਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਗੱਲਾਂ ਰੋਜ਼ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਦਿਮਾਗ ਜਵਾਬ ਲੱਭ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਪੂਰਾ ਆਰਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਉਘਾੜਨ ਲਈ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਬਾਹਰੀ ਸੁਨੇਹੇ ਤੋਂ ਦੂਜਾ, ਅੰਦਰੂਨੀ। ਸੈੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਇਕ ਨੁੱਕਰੇ ਤਹਿ ਬਣਾ ਕੇ, ਯਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਦਿਮਾਗ ਉਸ ਯਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੀ, ਮਾੜੀ, ਬੇਹੂਦਾ, ਸਰਮਸਾਰ, ਭਿਆਨਕ ਆਦਿ ਲੇਬਲ ਲਾ ਕੇ ਸਾਂਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਯਾਦ ਦੀ ਛਾਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਪੱਕੀ ਯਾਦ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣਾ ਹੈ-ਸਾਂਤ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਭੜਕਣਾ ਹੈ, ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ ਹੈ-ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਯਾਦ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:- ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਣਾਓ, ਗੁੱਸਾ, ਲੜਾਈ, ਪਿਆਰ, ਮੌਤ ਆਦਿ। ਜੇ ਯਾਦ ਪਿਆਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਮਾਰ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਭੁੱਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਤਣਾਓ ਅਧੀਨ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡਿੱਕੀਆਂ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਯਾਦ ਉਘਾੜੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਿਸ ਪਵੇ ਤਾਂ ਛਪੀ ਹੋਈ ਯਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਉਘਾੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਗਦਾ ਹੋਇਆ, ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਸਾਂਭਦਾ ਜਾਂ ਝਾੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਸੁੱਤਿਆਂ ਵੀ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਮੁਸਕਾਨ, ਹਾਸਾ ਜਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਬੋਲ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕ ਖੋਜਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਬਤ 30 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹਾਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ:

1. ਹੋਰ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ, ਗੋਡੀ ਕਰਨੀ, ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ, ਪੇਂਟਿੰਗ ਕਰਨੀ, ਸ਼ਰਯੋਗ ਖੇਡਣੀ, ਕੈਰਮ ਬੋਰਡ ਖੇਡ ਖੇਡਣੀ,

ਸੁਡੋਕੂ ਖੇਡਣੀ, ਪਹੋਲੀਆਂ ਬੁੱਝਣੀਆਂ ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਮਾਗ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿਲਜੁਲ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਲਾਗੇਵੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

ਪੱਕੀ ਯਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੇਖਣਾ, ਸੁਣਨਾ, ਟੋਹਣਾ, ਸੁੰਘਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਲਾ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰਦਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਮਾਗ ਦਾ 'ਪਿਰੀਫੋਰਮ ਕੋਰਟੈਕਸ' ਹਿੱਸਾ ਸੁੰਘੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ, ਭਾਵ ਨਜ਼ਰ, ਛੋਹ, ਸੁਣਨਾ ਆਦਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਦ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਯਾਦ ਉਘਾੜਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਘਣ ਲਈ ਜੁੜੀ ਯਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3. ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣਾ:

ਜਦੋਂ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਈਏ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭੁੱਲਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਚਲੋ ਉਮਰ ਲੰਘ

ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਟਿਕਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸੋਚ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

4. ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਧੀਆ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ:

ਹਰ ਨਿੱਕੀ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣੀ ਦਿਮਾਗ ਲਈ ਵੀ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਚਾਬੀ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਕੀ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲੂਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈ ਗਿਆ, ਘਰ ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਐਨਕ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ, ਵਗੈਰਾ।

ਇਸੇ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਚਾਬੀ ਇਕੋ ਥਾਂ, ਐਨਕ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੀਜੀ ਥਾਂ। ਜੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਫਾਲਤੂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।

ਇੰਜ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਜੁਬਾਨੀ ਰੱਟਾ ਲਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਿਖਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਮਾਗ ਉੱਤੇ ਫਾਲਤੂ ਬੋਝ ਨਾ ਪਵੇ।

ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਫਾਈਲ ਲਾਉਣੀ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਗਜ਼ ਲੱਭਦਿਆਂ ਸਾਰਾ ਘਰ ਉੱਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਰਿਜ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਲਮਾਰੀ ਉੱਤੇ ਇਕ ਕਲਿੱਪ ਲਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਣਾਓ:

ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਭੁੱਲਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਬੋਲ ਕੇ ਸੁਣਾਓ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਗਰਾਰੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਅੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਸਲਨ-ਐਹ ਪਰਸ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹਾਂ-ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਓ। ਉਹੀ ਗੱਲ ਕੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲਵੋ-ਯਾਦ ਹੈ ਨਾ ਪਰਸ ਐਥੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ!

6. ਔਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ

ਯਾਦ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ:

ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਇਕ ਔਖਾ ਚੈਪਟਰ ਮਸਾਂ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਹਟੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇਕ ਹੋਰ ਔਖਾ ਚੈਪਟਰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਬਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਚੈਪਟਰ ਵੀ ਔਧਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਕ ਔਖਾ ਤੇ ਫੇਰ ਇਕ ਸੌਖਾ ਚੈਪਟਰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਰਤਾ ਕੁ ਆਰਾਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਮਾਮੇ ਦੀ ਭੂਆ ਦੇ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗਵਾਂਢ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੀ ਭਾਬੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣੇ ਔਖੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ!

7. ਵਾਰ-ਵਾਰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ:

ਔਖਾ ਚੈਪਟਰ ਕਈ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੌਖਿਆਂ ਯਾਦ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਔਖੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੀ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੰਘਦੇ ਵਧਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਪੱਕੀ ਯਾਦ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਚੈਪਟਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਏ ਰੱਟਿਆਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਰੱਟੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕੱਚੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਲੈਅ ਤਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:

ਜੇ ਸਬਜ਼ੀ, ਐਨਕ ਲਿਆਉਣੀ, ਅਲਮਾਰੀ ਠੀਕ, ਸਕੂਲ ਫੀਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਲਵੋ- ਸ, ਅ, ਅ, ਸ ਤੇ 'ਸਾਸ' ਯਾਦ ਰੱਖ ਲਵੋ ਤਾਂ ਕੰਮ ਭੁੱਲਦੇ ਨਹੀਂ।

ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਮਬਾਣ ਹੈ-ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ!

ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਿੱਜਿਆ ਮਨ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਘਟਦੀ ਜਾਪੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ, ਭਾਵੇਂ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ, ਜਾਨਵਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਰੋਬ ਨਾਲ, ਪਰ ਕਰੋ ਜ਼ਰੂਰ! ਅਜਮਾਓ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਲਓ!

ਅਡਾਨੀ ਦਾ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਸਵਾਲ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਲਿਹਾਜ਼ੂ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸਾਧਣ ਦੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਦੋਸ਼ ਮੁੜਲਕ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ, ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਉਮੀਦ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਬੇਨਾਮੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ

ਰਾਜੇਸ਼ ਰਾਮਚੰਦਰਨ

ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਡਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੋਤਾ ਖਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁਨਬਪਰਵਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਡਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਹੀ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਜਿਵੇਂ 'ਮੋਦੀ ਮੋਦੀ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ ਬਥਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਉਹ ਨਿਰੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਸੀ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਮੋਦੀ ਘੱਟ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਮੁਕਾਮ ਤੱਕ ਅੱਪੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ

ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਆਗੂ ਭਗਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇਵ ਕਾਂਤ ਬਰੁਆ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 'ਇੰਡੀਆ ਇਜ਼ ਇੰਦਰਾ ਐਂਡ ਇੰਦਰਾ ਇਜ਼ ਇੰਡੀਆ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਘੜਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਆਗੂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਖੀਏ ਉਧੇੜਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਸੰਭਵ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਹ ਹੁਨਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਅਡਾਨੀ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ। ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ (ਪੂੰਜੀ) ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਵਿੱਡ ਨੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟੀ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਕੀ ਵੱਡੇ ਖਿਡਾਰੀ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਵੱਡੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਆਲਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਕੰਡੇ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉਦਮੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕ-ਸਾਫ਼ ਰਹੇ ਜਦਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਜਮਾਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਸਿਆਹ

ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੁਟੀ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਗ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਡਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰੀਬੀ ਸਾਂਝ ਕਰ ਕੇ ਹੈ।

ਹਕੀਕੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੁਝ ਹਕੀਕੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਡਾਨੀ ਨੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਲਾਈਦਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ? ਕੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਮੁਬਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਗੰਗਾਵਰਮ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਡਾਨੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ? 'ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਨਿਕੀ ਏਸ਼ੀਆ' ਮੁਤਾਬਕ 'ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਇਕ ਫੀਸਦ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ'। ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਡਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਅਡਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧਕ ਇਰਾਦਾ ਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਵਿਹਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ? ਤੇ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਮ. ਨੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿਚ ਅਡਾਨੀ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਲਈ ਇਹੋ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਧਨਾਢ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਠੱਲ੍ਹ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਦੋਂ ਨਾਕਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੈਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਸਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੈਂਕਰ ਲਈ ਕੋਈ ਇਕ ਉਦਮੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਹੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੰਦੇਭਾਗੀ, ਹੋਰਨਾਂ ਉਭਰਦੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਗਤ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਨਜ਼ਰ ਪੂੰਜੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਔਖੀ ਹੈ। ਹੋਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾ ਮੋੜਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਉਦਮੀ ਇਕ ਹੀ ਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਅਡਾਨੀ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਇਕ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਰਤੀ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਨਤਕ ਬੱਚਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੰਗਣ ਲਈ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਅਡਾਨੀ ਨੂੰ ਰਜਾਉਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਉਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਸੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਦਮਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਉਰਜਾਵਾਂ ਦੀ ਅਲਖ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀਕਰਨ ਹੀ ਇਕਮਾਤਰ ਰਾਹ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਭਾਰਤੀ ਪੂੰਜੀ ਉਪਰ ਅਡਾਨੀ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ, ਓਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੈਰੇਜ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਆਲਮੀ ਮੰਚ ਦੀਆਂ ਗਾਥਾਵਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸਟੀਵ ਜੌਬਸ ਤੇ ਮਾਰਕ ਜ਼ਕਰਬਰਗ ਜਿਹੇ ਉਦਮੀ-ਅਰਥਪਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਸਾਡੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਤੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਲਿਹਾਜ਼ੂ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਰੂਪ ਆਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਅਡਾਨੀ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਈਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅਡਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਡੇਗਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਅਡਾਨੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਫਾਲੋਅਨ ਪਬਲਿਕ

ਆਫਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਚੁਣਾਵੀ ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਵਧੀਆ ਮਾਰੋਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਿੰਡਨਬਰਗ ਅਤੇ 21 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੀਬੀਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਐਨਰੋਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਝਟਕਿਆਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਐਨਰੋਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ (ਐੱਲ.ਆਈ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਐਪਲਾਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ (ਈ.ਪੀ.ਐੱਫ.) ਉਪਰ ਐਨਰੋਨ ਇੰਡੀਆ (ਡਬਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ਾ ਤਾਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੁਣਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਟੋਰੀ ਕੱਢੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਮੈਥੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸੰਪਾਦਕ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਟੋਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਆਲਮੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸਟੋਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਵੱਜੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਉਹ ਐਨਰੋਨ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਰਜ਼ਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕਸਾਫ਼ ਦੇ ਮਨੋਰਥਾਂ ਜਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਝ, ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ 2008 ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਗਲੀ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ 'ਨਵੀਂ' ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਆਮਦ ਅਤੇ 1966 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੜ-ਗਠਨ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ 'ਨਵੀਂ' ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਹਿਲੀ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਿਸਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਖਰੜੇ 2013 ਅਤੇ 2018 ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਖਰੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਂ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ

ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਤਸ਼ਖੀਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤੀ ਮਾਡਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਨਾਜ ਉਗਾਉਣ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਮੰਤਵ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਕਾ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇਮਾਰ ਤੇ ਨਦੀਨਮਾਰ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਕਲਪ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਵੱਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ- ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਲਾਗਤ, ਘਟਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਆਮਦ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਘਟ ਰਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇਕੱਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਲੱਭੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਿਠਸਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ-ਵਾਧਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗਤ ਪੱਖੋਂ ਅਸਰਦਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੋਂ

ਹੰਢਣਸਾਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਆਮਦ ਵਧੇ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਨਅਤੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਠ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿੱਤੇ ਜਾਂ ਸੂਬੇ

ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਕੁਝ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੌਹਲ ਕਮੇਟੀ-1 (1986) ਅਤੇ ਜੌਹਲ ਕਮੇਟੀ-2 (2002) ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਅਤੇ ਸੇਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਨਾਲ

ਹੀ ਸਤਹਿ ਉਤਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਵੱਲ ਵੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਉਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਪਾਣੀ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ (ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ) ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਰਾਹੀਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਖ਼ਪਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਹੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਕਿ ਝੋਨੇ-ਪਾਣੀ-ਉਰਜਾ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੀ ਹਾਲੀਆ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਅਮਰੀਕਾ) ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਇਕ ਨਹਿਰ ਦਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ (ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਈ ਮੀਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀ) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਧਸਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖਿਆ। ਇਹੋ ਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਸਬਬ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ। ਸਾਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫ਼ਸਲੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਬਦਲਵੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਓਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਆਮਦਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੇ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਦਲਵੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਤੇ ਮਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਬਦਲਵੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਵੱਲ ਰੁਖ਼ ਕਰਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਰਕਬੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਤੇ ਜੋਖਮ ਬੀਮਾ ਵਰਗੇ ਕਦਮ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਵੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲਵੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਖ਼ਪਤ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਤਹਿਤ ਉੱਭਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਮਾਰਕੀਟ ਚੌਕਸੀ ਵੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਹਾਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂਹੰਦ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਨੀਂ ਥਾਈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਤਵੱਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚਲੀ ਵਾਧੂ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖਪਾਉਣਾ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਰਮਿਆਨੇ ਤੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਖਾਕਾ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਭਰਵੇਂ ਜਨਤਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਝਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ (31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ) ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਸਰ ਬਿਹਤਰੀਨ ਨੀਤੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਠੋਸ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰ ਕੇ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਖਰੜੇ ਵਿਚਾਰੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਇਸ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੰਮਤਾ
ਫੋਨ: +91-98722-20714

ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੈਰ-ਸੰਜੀਦਾ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਚ ਆਈ ਕਮੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਦਿਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇ। ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ

ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸ ਪਰਵਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ - 'ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੇ ਫੁੱਲ'

ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਬੀਰੋਕੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੇ ਫੁੱਲ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਾਤਾਂ ਸੜਕ ਦੀਆਂ' ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਜੋੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸ-ਪਰਵਾਸ ਨਾਲ

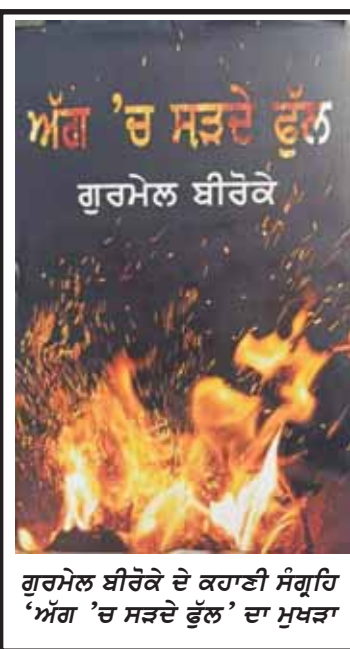
ਨਿਰੰਜਣ ਬੋਹਾ
ਫੋਨ: 91-89682-82700

ਜੁੜੀਆਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸੰਵਾਦ ਸਿਰਜ ਕੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਢੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਉਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੁਹਜ ਸਲੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕੇ ਜਿਹੜਾ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਤੁੰਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕੇ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੂਰਬ ਵੱਲੋਂ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਦਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏਧਰ ਬੁਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ-ਫੇਰੀਆਂ ਤੇ ਚਲਾਕੀਆਂ ਸਿੱਖ ਗਏ

ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਰਹ-ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਢਾਲ ਸਕੇ।

ਕਹਾਣੀ 'ਛਾਲਾ ਫਿੱਸ ਗਿਆ' ਦੇ ਪਾਤਰ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਵੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਉਲਝਣਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਆਪਣੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਡੇਨੀਅਲ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਰਵੀਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੌਕੀਰਣ ਤੇ ਛਲ ਕਪਟ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਰਵੀਰ ਸੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੇਨੀਅਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ 'ਬੂਠੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲੇ' ਇਸ ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਇਕ ਪੱਲਤੇ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਗੋਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੋਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਲਾ ਪੱਲਤਾ ਹੀ ਭਾਰੂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵੀ

ਸਾਂਝੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖਾਨਦਾਨੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ

ਗੁਰਮੇਲ ਬੀਰੋਕੇ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੇ ਫੁੱਲ' ਦਾ ਮੁਖੜਾ

ਬੁੱਕਲ ਵਿਚਲੇ ਸੱਪਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ 'ਸੀਲ ਮੋਰਨੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਹਰਲੀਨ ਕੋਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸੀਲ ਮੋਰਨੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਗਰੀਬ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਪਿਓ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲਾੜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਰਤ ਕੇ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਸੰਤਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ 'ਸੁੱਚੇ ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਕੀਚਰਾਂ' ਵਿਚਲੀ ਸਰੂਪ ਹਰਲੀਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੇ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਸਹੁਰਾ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰ ਖਰੀਦ ਗੁਲਾਮ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਭੋਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ 'ਟਾਕੀਆਂ ਲੱਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇ' ਵਿਚਲੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਰਾਬੀ ਕਬਾਬੀ ਹੋਲਦਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਟਾਕੀਆਂ ਲੱਗਾ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਰ ਤਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਮਤਰੇਈ ਧੀ 'ਤੇ ਹੀ ਮੈਲੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਮੁਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸਮੇਤ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ 'ਡਰੇ ਹੋਏ ਫੁੱਲ' ਆਪਣੇ ਪਾਤਰਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਮਾਨਸਿਕ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾਨਕਿਆਂ ਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ

ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਅਮਾਨਵੀ ਵਿਹਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੋ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਡਾ ਮਾਨਸਿਕ ਖਲਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਾਥ ਤੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਲਾਅ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਾਥ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਟਾਈਟਲ 'ਅੱਗ 'ਚ ਸੜਦੇ ਫੁੱਲ' ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜਵਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਤੇ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜਨ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲੋਂ ਲਿਖੀ ਕਹਾਣੀ ਵਾਂਗ ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗਤਾ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤੌਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ-ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੋੜੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਥੇ ਵਸੇਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਹਲੋਂ ਪਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਹਲ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ 112 ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ 225 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸੁਅਗਤ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਉੱਪਰ ਹਾਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਮੋਬਾਈਲ

ਸਰਾਬ, ਬੀੜੀ-ਸਿਗਰਟ, ਜ਼ਰਦਾ ਅਤੇ ਗੁਟਕਾ ਆਦਿ ਹੀ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਿਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਜ਼ਨੂੰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਈ ਹੋ ਜਾਣਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਮੋਬਾਈਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਬਲੇਟ ਆਦਿ ਗੈਜੇਟਸ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ

ਅਬਦੁਲ ਗੱਫਾਰ

ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀ ਅਥਾਹ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅੱਜ ਹਰ ਆਮ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਮੋਬਾਈਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫੱਝਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਲਗਭਗ 30 ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਅਤੇ 70 ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਜਾਗਰੂਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਰੀਬ 39 ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਤਾਰਾਉਂਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਫੋਨ 'ਚ ਰੁੱਝਿਆ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਕੁੱਝ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਸਰ ਮੋਬਾਈਲ

ਫੋਨ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਪ੍ਰਤੀ ਆਕਰਸ਼ਣ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਟਵਿੱਟਰ ਅਤੇ ਓ.ਟੀ.ਟੀ. ਐਪਸ ਦੀ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ

ਦੇ ਸੋਖਣ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਐਕਸੀਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ

ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਬਾਲਗ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਏ ਦਿਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਹਿਰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟੋਲੋਡੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਖੋਜ 'ਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਜੇਟਸ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਨੀਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਵੱਲ ਧਕੇਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਖਰਸ, ਖੁਸ਼ਕੀ ਅਤੇ ਟੈਨਿੰਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਥਕਾਵਟ, ਸਿਰਦਰਦ, ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ, ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦਾ ਘਟਣਾ, ਕੰਨ ਵੱਜਣਾ, ਜੌੜਾਂ ਦਾ ਦਰਦ, ਮੋਟਾਪਾ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਆਦਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਦੀ ਲੱਗੀ ਲਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਗੇਮਾਂ ਵੱਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੇਮਾਂ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜਨਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੀ ਘਾਟ, ਮਨ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦਾ ਭੰਗ ਹੋਣਾ, ਨੀਂਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟਣਾ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਮਨ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ 'ਚ ਉਦਾਸੀਨਤਾ, ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਵਧਣਾ, ਹਿੰਸਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਦਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਔਸਤ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੁਹਾਡੀ ਫਲੋਸਫੀ ਸੀਟ ਤੋਂ 7 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੰਦੇ ਕੀਟਾਣੂ ਫੂਡ ਪੁਆਇਜ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਦਰਦ, ਉਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ 'ਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਰੱਜ ਕੇ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਮ ਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਲਤ ਲਗਾਉਣ 'ਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅੰਦਰ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਫੁਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਮ ਵਰਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਹਿਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਵੱਸ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਗੇਮਿੰਗ, ਯੂ-ਟਿਊਬ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਚੌਥੀ-ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਵਾਲੀ ਚਕਾਚੌਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਦਲਦਲ ਰੂਪੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਾਰ

ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗੈਜੇਟਸ ਅਤੇ ਐਪਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਾਹਿਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਮੋਬਾਈਲ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂ ਅਜੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੌਸਰ ਅਤੇ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਅਣਚਾਹੇ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚੇ ਫੋਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਐਨੇ ਜ਼ਨੂੰਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਚ ਗੁਆਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਮੋਬਾਈਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਅਸਲੀਲ ਸੰਦੇਸ਼, ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਭੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਦਿਲ ਜੋ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਦਿਲ ਜੋ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਨਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਣਾ ਸੀ ਹੋ ਗਿਆ ਡਰ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਫਿਰ ਨਾ ਕੋਈ ਮਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ਼ਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਦੇ ਦਿਲ 'ਚ ਉਸਦਾ ਖਿਆਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ ਅਮੀਰੀ ਹੈ ਦਿਲ ਵੀ ਫਿਰ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਰਦੈ ਜੋ ਪਿਆਰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੈ ਜੋ, ਜੀਣਾ ਉਸਦਾ ਕਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨੂਰ ਚਮਕਦਾ ਹੁੰਦੈ ਸਾਫ਼ ਦਿਲ ਦਾ ਜਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਦੁਖਾਇਆ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੇ ਕੋਮਲ ਚੰਗਾ ਨਾ ਇਹ ਅਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

-ਬਸੰਤ ਲਾਲ ਕੋਮਲ
ਫੋਨ: 94170-05813

ਸਮਰਪਣ

ਸੱਚ ਦੱਸੀ...
ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ
ਅਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ?
ਮੇਰੇ ਅਦਬ ਅਤੇ ਇਬਾਦਤ ਦਾ...?

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਪਰ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਡਾਹੜਾ ਏਂ
ਤੇ ਡਾਹੜੇ ਅੱਗੇ ਕੀਹਦਾ ਜ਼ੋਰ??
ਜਾਂ ਤੂੰ ਪੱਕਾ ਪਰਖਦਾ ਹੋਣੈ,
ਮੇਰੇ ਸਿਦਕ ਨੂੰ
ਮੇਰੀ ਵਫ਼ਾ ਨੂੰ।

ਹਾਂ, ਤੂੰ ਡਾਹੜਾ ਵੀ ਏਂ
ਤੇ ਪਰਖ ਵੀ ਸਕਦੈਂ
ਚੱਲ ਦੱਸ,
ਕੀ ਕਸਵੱਟੀ ਹੈ
ਤੇਰੀ ਪਰਖ ਦੀ?
ਜਾਨ? ਜਹਾਨ?
ਸ਼ਾਨ? ਈਮਾਨ?

ਸਭ ਪੇਸ਼ ਏ
ਤੇਰੀ ਖ਼ਿਦਮਤ 'ਚ!
ਸਵੀਕਾਰ, ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ...?
ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ
ਤੂੰ ਤਾਂ ਡਾਹੜਾ ਏਂ...!
-ਖੁਸ਼ਦੀਪ ਬਰਾੜ

ਕਾਤਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਭਾਲਦੇ

ਕਾਤਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਭਾਲਦੇ,
ਨਾਦਾਨ ਨੇ ਜੋ ਏਹ ਆਸ ਪਾਲਦੇ।

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਹ ਕੋਹ ਮਾਰੇ,
ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਅਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਭਾਲਦੇ।

ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਏਥੇ,
ਕੈਦ ਕਿਹੜੇ ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਪੰਛੀ।
ਨਸੀਬ ਨਾ ਛੱਤ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂਦੇ,
ਫਿਕਰ ਪਏ ਨੇ ਰੋਟੀ ਦਾਲ ਦੇ।

ਪਿਓ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਸੀ ਮੰਗਿਆ,
ਪੁੱਤ ਪਿਆ ਅਜੇ ਤਰੀਕਾਂ ਭੁਗਤੇ।
ਆਓ ਸੁਣਾਵਾਂ ਸੁਣੋ ਸਾਥੀਓ,
ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਲ ਚਾਲ ਜੇ।

ਬੇਕਸੂਰ ਜਿੱਥੇ ਰਗੜੇ ਜਾਵਣ,
ਕਸੂਰਵਾਰ ਬਣ ਮੰਤਰੀ ਬੈਠੇ।
ਰੋਤਾ ਚਿੱਟਾ ਭੁੱਕੀਆਂ ਵੇਚਣ,
ਦੁੱਧ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬਿੱਲੇ ਬਹਾਲ 'ਤੇ।

ਝੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿੱਧਰੇ,
ਹੋਈਆਂ ਕਿਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ।
ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕਿਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਢੱਕਤੇ,
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜਾਲ 'ਤੇ।

ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਥਾਲੀ ਧਰ ਕੋਈ ਦੋਂਦਾ,
ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਗੀ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ।
ਜਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਲੂਣ ਕੋਈ ਭੁੱਕੇ,
ਜਦ ਕੋਈ ਬੱਲੇ ਅੱਗ ਬਾਲ ਦਏ।

ਹਕੂਮਤਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਸੋਚ ਨਾ ਬਦਲੀ,
ਬੋਦਲਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖਵਿੰਦਰਾ ਇਸਹਾਸ ਫਰੋਲੇ।
ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਚਿਣੇ ਸੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬੱਚੇ,
ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਸੌਤ-ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੇ।

ਕਾਤਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਭਾਲਦੇ,
ਨਾਦਾਨ ਨੇ ਜੋ ਏਹ ਆਸ ਪਾਲਦੇ।
ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਹ ਕੋਹ ਮਾਰੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਅਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਭਾਲਦੇ।
-ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਦਲਾਂਵਾਲਾ

ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ...

ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ,
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਨਿਆਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ,
ਤੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਭੁੱਲ ਕੇ ਸਭ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ,
ਆ! ਪਿਆਰਾਂ ਦੀ ਰਾਹ ਟੁਰੀਏ।
ਬਿਖੜੇ ਪੰਧ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ,
ਆ! ਚਨਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਹ ਟੁਰੀਏ।
ਕਿਸਤੀ ਜਾਪੇ ਹੁਣ ਮੰਝਧਾਰੀ
ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ...।
ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਸੰਜੋਏ ਸਨ ਸੱਜਣਾ!

ਬੜੇ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।
ਨਿਭਾਵਾਂਗੇ ਤੋਤ ਤੱਕ ਸੱਜਣਾ,
ਦਿਲੋਂ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।
ਨੈਣ ਨੇ ਦੀਦ ਦੇ ਭੁੱਖੇ,
ਤੇਰਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ...।

ਜ਼ਮਾਨਾ ਲੱਖ ਮਾਰ ਤਾਹਨੇ
ਇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਡੋਲਦਾ ਤੱਕਿਆ।
ਸੱਚੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਗਾਥਾ ਨੂੰ,
ਕੋਈ ਟੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।
ਤੇਰੀ ਇਕ ਹੀ ਤੱਕਣੀ 'ਤੇ
ਦਿਲ ਨਿਸਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ...।

ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰ ਜੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਜੱਗ 'ਤੇ ਨਾਮ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਅਪਣਾ ਲਏ ਇਹ ਗੁਣ,
ਇਹ ਕਰਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਤਰਸਾਂ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨੂੰ,
ਦਿਲੋਂ ਗੁਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ,
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ,
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਨਿਆਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰ,
ਤੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
-ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਫੋਨ: 94175-02773

ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 500 'ਸਮਾਰਟ ਵਿਲੇਜ' ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਛੋਟੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਤ ਹੋ ਸਕਣ।

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 'ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੀ ਰੂਹ' ਮੁਹਿੰਮ ਆਰੰਭੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 9 ਟੀਚੇ ਮਿੱਥੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ 'ਚ ਹਰੇਕ ਨੂੰ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
ਫੋਨ: 98158-02070

ਰੋਟੀ ਮਿਲੇ, ਪਿੰਡ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪਿੰਡ 'ਚ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ, ਪਿੰਡ 'ਚ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇ, ਪਿੰਡ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਿੰਡ 'ਚ ਆਪਣਾ ਭਰਵਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਹੋਵੇ, ਪਿੰਡ 'ਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਮਿਲੇ, ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁੰਮੇ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾੜੀ, ਸਾਉਣੀ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕਾਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ (ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਚੁਣਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਰਡ ਬੰਦੀ ਨਾਲ ਪੰਚ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਪੰਚਾਇਤ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ 'ਚ ਉੱਚ ਵਿਕਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਿੱਕੇ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿੰਬ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੁਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਸੇਵਕਾਂ, ਮਨਰੋਗਾ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹਾਲਤ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਦੋ-ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ

ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਇਜਲਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕੋਈ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕੰਮ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ 91 ਪਿੰਡ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 91 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਹਨ, ਫਗਵਾੜਾ 'ਚ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਥਾਈਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜ਼ੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 3893 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਛੁਡਵਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ 6 ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕਾਰਨ ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਲਟਕਦੇ ਹਨ, ਉਪਰੰਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

'ਚ ਮਗਨਰੋਗਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਇਕ ਵੀ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ। ਮਗਨਰੋਗਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਟੀਰੀਅਲ (ਸਾਮਾਨ) 'ਤੇ ਖਰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 25 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਲੇਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ 71 ਫ਼ੀਸਦੀ ਖਰਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਿਰਫ਼ 28.56 ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ 100 ਦਿਨ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ, ਛੱਪੜ ਆਦਿ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਉਤੇ ਹੀ

ਦਿੱਤੀ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ 'ਫੰਡ ਨਿਯੰਤਰਿਤ' ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਲਗਭਗ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਹੀ ਚਲਦੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਆੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਮਾਡਲ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਕੀਮ, ਚੁਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਲੱਖ-ਕਰੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਇਆ, ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲਾਨਿੰਗ (ਯੋਜਨਾ) ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਰਹੀ। ਬਹੁਤੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਬੇਲੋੜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲੀਆਂ, ਨਾਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ, ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਆਦਿ ਤੱਕ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਲੋੜ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਰ ਦਸ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਲਸਟਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ। ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਦੀਆਂ। ਕਿੱਥੇ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਹੈ, ਕਿੱਥੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ, ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਹਨ, ਵੱਡੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿੱਥੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੂਬਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਆਸੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇ।

ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਚੋਲੇ ਚੱਪੇ, ਪੇਂਡੂ ਧੜੇਬੰਦੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਢਾਂਚਾ ਤਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਿਸ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਕਿਸ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਾਕਮ ਵੀ ਇਹ ਲਿਸਟਾਂ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਨ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਕਚਹਿਰੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੱਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਿੰਡ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਸਿਆਸੀ ਚੁੰਗਲ 'ਚ ਫਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸੁਚੇਤ ਲੋਕ ਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਆ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਕ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਕ ਬਲਾਕ ਦਾ ਵੀ ਚਾਰਜ ਹੈ। ਕੀ ਤਿੰਨ ਵਿਕਾਸ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸਰ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੀਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਕੁਝ ਰਕਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਾਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਕਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ 13ਵੇਂ ਅਤੇ 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਮਗਨਰੋਗਾ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ 6.68 ਲੱਖ ਏਕੜ ਪੰਚਾਇਤ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 4.98 ਲੱਖ ਏਕੜ ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਵਣ, ਸੜਕਾਂ, ਸਕੂਲ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ, ਛੱਪੜ ਆਦਿ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ 1.70 ਲੱਖ ਏਕੜ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹੀਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਮਹਿਕਮਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲੀ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਨੂੰ 384 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 18,412 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ 2000 ਕਰੋੜ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਹਿ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਧੌਕੇ ਧੌਸ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਗਨਰੋਗਾ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀ ਯੋਜਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਪਰ ਮਗਨਰੋਗਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜੋ ਹਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ-ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2022-23 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨਰੋਗਾ ਨੇ 1.52 ਲੱਖ ਕੰਮ (ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ) ਉਲੀਕੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ (ਨਵੰਬਰ 2022) ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 18.78 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸੂਬੇ ਨੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 1500 ਕਰੋੜ ਖਰਚੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 853.46 ਕਰੋੜ ਹੀ ਖਰਚੇ (56.9 ਫ਼ੀਸਦੀ)। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 153 ਵਿਕਾਸ ਬਲਾਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ 13,326 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 654 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੋਈ। ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਰੇਤਾ, ਬਜਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਮਾਰਤੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਠੱਪ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਥਾਈਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਫੰਡ ਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਮਗਨਰੋਗਾ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਆਨਲਾਈਨ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਮਾਰਤੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਭਾਅ ਤੈਅ ਹੈ। ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਮਿੰਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ 400 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਰੇਟ ਦਾ ਫਰਕ ਕਿਹੜੀ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੁੱਕੇਗਾ? ਉੱਥੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਰੇਟ 400 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 500 ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮਗਨਰੋਗਾ 'ਚ ਇਹ ਰੇਟ 250 ਤੋਂ 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਹਾੜੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਜੋ 1992 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1993 'ਚ ਇਹ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਹੋਈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ 29 ਮਹਿਕਮੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਧਰੇ ਧਰਾਏ ਰਹਿ ਗਏ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਹੀ ਨਾ

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਹੋਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰੀ ਜਾਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨ

ਮੁਹੰਮਦ ਅੱਬਾਸ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਫੋਨ: 98552-59650

ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਅਰ 'ਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖੋਖਲੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ

ਹੈ : ਬੜ੍ਹਨੇ ਕੋ ਬਸਰ ਚਾਂਦ ਸੇ ਭੀ ਆਗੇ ਬੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਯੇਹ ਸੋਚੀਏ ਕਿਰਦਾਰ ਘਟਾ ਹੈ ਕਿ ਬੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਕਸਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਦਰੱਸੇ ਵੇਖੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਵਧੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅਕਸਰ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਦੀ ਥਾਂ ਟੱਬਰ

ਵਾਈਜ਼ ਹੀ ਲਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ, 'ਲੰਬੜਾਂ ਦਾ ਜੱਗੀ!' ਤੇ ਬੱਚੇ ਆਖਣਾ, 'ਹਾਜ਼ਰ ਜੀ!' 'ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਸਦੀਕ!' ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹਾਜ਼ਰ ਜਨਾਬ! 'ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਕੁਲਦੀਪ!' ਹਾਜ਼ਰ ਜੀ! ਨਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ! ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਜੁਆਬ 'ਚ ਆਖਣਾ ਹਾਜ਼ਰ ਜੀ! ਤੇ ਫਿਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਣਾ 'ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦਾ ਅਜ਼ਰਫ!' ਤੇ ਉਨ੍ਹੇ ਵੀ ਆਖਣਾ ਹਾਜ਼ਰ ਜਨਾਬ! 'ਪਠਾਨਾਂ ਦਾ ਜਮਸ਼ੇਦ!' 'ਪਰੇਜ਼ੇਟ ਸ੍ਰ!' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਅਲੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਬੀਅਤ ਵੱਲ ਵੀ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਇਖਲਾਕੀ

ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ (ਫਿਰੋਗ) ਦੇਣ ਲਈ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੋਕੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਕੂਲ 'ਚ ਬੱਚੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਨੋਕ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਜਦੋਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਪੁੱਛਦੇ ਤਾਂ ਲੰਬੜਾ ਦਾ ਜੱਗੀ ਆਖਦਾ, 'ਜੀ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਨਲਕੇ 'ਚੋਂ ਤਿੰਨ ਬਾਲਟੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।' ਮਾਸਟਰ ਆਖਦਾ, 'ਸਾਬਾਸ਼ੇ ਵੀ ਜੱਗੀ ਤੇਰੇ!' ਤੇ ਉਧਰ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਸੱਦੀਕ ਆਖਦਾ, 'ਜੀ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਫਜਰ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਮੱਝਾਂ ਨੂੰ

ਪੱਠੇ ਪਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੱਝਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੋਅ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।' 'ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੀਤਾ ਵੀ ਸਦੀਕ ਤੂੰ ਬੈਠ ਆਪਣੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ।' ਨਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਆਖਦਾ, 'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਮਾਰ ਬਾਪੂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।' ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਜ਼ਰਫ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੂਹ ਦੇ ਲਾਗੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਲਟੇਰੀਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਭਰ ਪਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।' ਕਾਸ਼ ਉਹ ਦਿਨ ਮੁੜ ਆ ਜਾਣ... ਕਾਸ਼ ਸਾਡੀ ਉਹ ਸਾਦਗੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇ... ਕਾਸ਼ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਹੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੁਬਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇ... ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਲਾਹੌਰ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਦਾ ਬਾਨੀ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤਸਵੀਰ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਨੱਚ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਫਿਲਮ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜ਼ੀਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਾਮ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ 1902 ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਦੌਲਤਮੰਦ ਸਖ਼ਸ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਹੌਰ, ਭਾਟੀ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪੰਜ ਸਿਨੇਮਾਘਰ

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਵਲਿੰਗਟਨ ਸਿਨੇਮਾ', 'ਕੈਪੀਟਲ ਸਿਨੇਮਾ', 'ਐਕਸੀਲੀਜ਼ ਸਿਨੇਮਾ' (ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਟਜ਼ ਸਿਨੇਮਾ), 'ਰੋਕਸੀ ਸਿਨੇਮਾ' (ਮੌਜੂਦਾ ਸਨੇਬਰ ਸਿਨੇਮਾ) ਅਤੇ 'ਕਰਾਊਨ ਸਿਨੇਮਾ' ਦੇ ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਦਿੱਲੀ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਅਦਾਰਾ 'ਰਾਇਲ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ' ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਸਟੂਡੀਓ 'ਪਲੇਆਰਟ ਫੋਟੋਟੋਨ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਦਕਾ ਹਕੀਮ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਦਾ ਬਾਨੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

1931 ਵਿਚ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਆ ਗਿਆ, ਯਾਨੀ ਚੁੱਪ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। 14 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੋਲਦੀ ਤੇ ਨੱਚਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਆਲਮ ਆਰਾ' ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਹੋਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰ ਖਾਨ ਬਹਾਦਰ ਅਰਦੇਸੀਰ ਐੱਮ. ਇਰਾਨੀ ਸਨ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਫਿਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਮਿਸਤਰੀ ਅਤੇ ਬੀ. ਇਰਾਨੀ ਉਰਦੂ ਬਹਿਰਾਮ ਇਰਾਨੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਦੇ 7 ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ, ਜ਼ੁਬੈਦਾ, ਜ਼ਿਲੋ ਬਾਈ ਆਦਿ ਨੇ ਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਵਿੱਠਲ, ਮਿਸ ਜ਼ੁਬੈਦਾ, ਮਿਸ ਜ਼ਿਲੋ ਬਾਈ, ਸੁਸ਼ੀਲਾ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਕਪੂਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸੇਠੀ, ਮੁਣਸ਼ੀ ਜ਼ਹੀਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਵੀ.ਐੱਲ. ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਲੀਜ਼ਰ ਸਖੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 124 ਮਿੰਟ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੀ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਲਾਹੌਰ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ

ਫਿਲਮਸਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਚਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਹਕੀਮ ਸਾਹਬ ਦੇ ਵਿਤਰਕ ਅਦਾਰੇ ਰਾਇਲ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕੈਪੀਟਲ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ 14 ਅਪਰੈਲ 1931 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਹੋਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਤਹਿਲਕਾ ਮੱਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਟਿਕਟ ਦਾ ਰੇਟ 6 ਆਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਟਿਕਟ ਬਲੈਕ ਵਿਚ 10, 15 ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੇਲ ਹੋਈ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਰਦੂ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦਿ ਡੇਲੀ ਇਨਕਲਾਬ' ਦੇ 14 ਅਪਰੈਲ 1931 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਇਬਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ- 'ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਿਨੇਮਾ ਮੇਂ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਕੈਪੀਟਲ ਥੀਏਟਰਜ਼, ਮੈਕਲੋਡ ਰੋਡ ਮੇਂ... ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੋ ਫੀਸਦੀ ਗਾਨੇ ਔਰ ਬੋਲਨੇ ਵਾਲਾ ਡਰਾਮਾ 'ਆਲਮ ਆਰਾ' 14 ਅਪਰੈਲ ਬਰੋਜ਼ (ਦਿਨ) ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੇ। ਉਸ ਦੇ ਬੱਲੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ- 'ਯੇਹ ਮੁਕੰਮਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਗਾਨੇ ਔਰ ਬੋਲਨੇ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਡਰਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕੇ ਹੁਸੀਨਤਰੀਨ ਔਰ ਖੁਸ਼ਗੁਲ ਐਕਟਰ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਕੀ ਕਹਾਣੀ ਨਿਹਾਇਤ ਅਸਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਗਾਨੇ ਔਰ ਹੁਸੀਨਤਰੀਨ ਐਕਟਰਸੋਂ ਨੇ ਉਨ ਪਰ ਚਾਰ ਚਾਂਦ ਲਗਾ ਦੀਏ ਹੈ। ਐਸੀ ਲਾਜਵਾਬ ਫਿਲਮ ਪਹਿਲੇ ਆਪ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਹੋਗੀ। ਇਸਕੋ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖੋ!'।

ਸਾਲ 1931 ਤੱਕ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸਿਨੇਮੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟ 5 ਰੁਪਏ ਗੈਲਰੀ, ਇੱਕ ਰੁਪਈਆ ਸਟਾਲ, ਅੱਠ ਆਨੇ, ਚਾਰ ਆਨੇ ਆਮ ਟਿਕਟ ਸਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਵੀ ਚੁੱਪ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਚੁੱਪ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮਨਸੂਬੇ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਆਲਮ ਆਰਾ' ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਅਬਦੁੱਲ ਰਸ਼ੀਦ ਕਾਰਦਾਰ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਕਾਰਦਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਰੀਬੀ ਮਿੱਤਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਮਾਇਲ (ਐੱਮ. ਇਸਮਾਇਲ) ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ

ਆਇਆ ਜੋ ਪਿੱਛਿਓਂ ਭਾਟੀ ਗੇਟ, ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਅਬਦੁੱਲ ਰਸ਼ੀਦ ਕਾਰਦਾਰ ਨੇ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੈਕਲੋਡ ਰੋਡ, ਲਾਹੌਰ ਉੱਪਰ 'ਰਿਟਜ਼ ਸਿਨੇਮਾ' ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਾ ਸਟੂਡੀਓ ਤਾਮੀਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਪਲੇਆਰਟ ਫੋਟੋਟੋਨ ਸਟੂਡੀਓ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ 'ਸਿਟੀ ਸਟੂਡੀਓ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐੱਮ. ਇਸਮਾਇਲ ਅਤੇ

ਐੱਮ. ਜ਼ਰੂਰ ਉਰਦੂ ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ਰੂਰ-ਉਦ-ਦੀਨ, ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ (ਅਦਾਕਾਰਾ ਸੁਰਈਆ ਦਾ ਸਕਾ ਮਾਮਾ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਟੂਡੀਓ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਦੂਸਰਿਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਹੇ ਦੇ ਭਾਰੇ ਗਾਡਰ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਾਰਦਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਯੂਨਿਟ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਟੂਡੀਓ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਨਾਲ ਇਹ ਅਦਾਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।

1932 ਵਿਚ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਪਲੇਆਰਟ ਫੋਟੋਟੋਨ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬੈਰਨ ਹੇਠ ਏ. ਆਰ. ਕਾਰਦਾਰ ਉਰਦੂ ਅਬਦੁੱਲ ਰਸ਼ੀਦ ਕਾਰਦਾਰ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਬੋਲਦੀ ਹਿੰਦੀ/ਉਰਦੂ ਫਿਲਮ 'ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ' ਉਰਦੂ 'ਹੂਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ' (1932) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਸ਼ਕੀਆ ਅਫਸਾਨੇ 'ਤੇ ਬਣੀ ਇਸ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ 'ਹੀਰ' ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਾਰੂਫ ਲੋਕ ਫਨਕਾਰਾ ਮਿਸ ਅਨਵਰ ਉਰਦੂ ਅਨਵਰੀ ਬਾਈ ਉਰਦੂ ਅਨਵਰੀ ਬੇਗਮ (ਬੁਲਬੁਲ-ਏ-ਪੰਜਾਬ) ਨੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹਮਰਾਹ 'ਰਾਂਝਾ' ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦਾ ਗੱਭਰੂ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀਕ ਗਜ਼ਨਵੀ

ਬੀ. ਏ. ਨੇ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਸੀ।

ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਐੱਮ. ਇਸਮਾਇਲ (ਕੈਦੋ), ਗੁਲ ਹਮੀਦ (ਰਾਜਾ ਅਦਲੀ), ਲਾਲਾ ਯਕੂਬ, ਹੈਦਰ ਸ਼ਾਹ, ਨਜ਼ੀਰ, ਨਵਾਬ ਕਾਰਦਾਰੀ (ਡਰਾਈਵਰ ਏ. ਆਰ. ਕਾਰਦਾਰ), ਤਰੂ ਸ਼ਾਹ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵੀ ਐੱਮ. ਵਿਆਸ, ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਬਿਦ ਅਲੀ ਆਬਿਦ, ਸੰਵਾਦ ਲਾਲਾ ਯਕੂਬ (ਲਾਹੌਰ), ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਐੱਮ. ਸਾਦਿਕ (ਲਾਹੌਰ), ਕਲਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐੱਮ. ਇਸਮਾਇਲ, ਗੀਤ/ਕਲਾਮ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ ਖੁਦ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀਕ ਗਜ਼ਨਵੀ ਨੇ ਮੁਹੱਤਿਬ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਾਬਿਲ-ਏ-ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਭਾਈ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ' ਰਫੀਕ ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹਨੀ ਬੈਂਡ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮੋਹਨੀ ਕਲੈਰੇਨਟ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕਾਫੀ ਤਦਾਦ 'ਚ ਗੀਤ ਸਨ ਪਰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਰਦੂ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦਿ ਡੇਲੀ ਇਨਕਲਾਬ' ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਇਬਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਚ 'ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਲਿਆਵੋ ਮੇੜ ਕੇ ਨਾ ਜਾਵੀਂ ਰਾਂਝਣਾ ਵੇ' ਤੇ 'ਟੁਰ ਚੱਲਿਆ ਨੀ ਰਾਂਝਾ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ' ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਉਰਦੂ ਗਜ਼ਲ 'ਉੱਠ ਏ ਵਫਾ ਸ਼ਾਹ ਮੇਰਾ ਹਾਲੇ ਜ਼ਾਰ ਦੇਖ'। ਇਹ ਫਿਲਮ 9 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਕੈਪੀਟਲ ਸਿਨੇਮਾ, ਮੈਕਲੋਡ ਰੋਡ, ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਸਟਾਰ ਸਿਨੇਮਾ, ਭਾਟੀ ਗੇਟ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਨਾਕਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਹਿੰਦੀ/ਉਰਦੂ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜਾ ਗੋਪੀ ਚੰਦ' (1932) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰੀ ਲਈ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਅਖ਼ਤਰ ਨਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਪਿੱਛਿਓਂ ਪਸ਼ੋਰ (ਪੇਸ਼ਾਵਰ) ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜੱਦਣ ਬਾਈ (ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਰਾਣੀ), ਐੱਚ.ਸੀ. ਬਾਲੀ ਉਰਦੂ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਲੀ (ਸੰਗੀਤ ਰਤਨ), ਦੇਵ ਬਾਲਾ, ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੌਬੇ, ਮਿਸ ਕਮਲਾ, ਐੱਮ. ਇਸਮਾਇਲ, ਡਾਕਟਰ ਸੋਫੀ, ਅਖ਼ਤਰ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਮਿਸ ਸੀਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਜੱਦਣ ਬਾਈ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ 4 ਸਾਲਾ ਧੀ ਬੇਬੀ ਰਾਣੀ (ਅਦਾਕਾਰਾ ਨਰਗਿਸ) ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਖ਼ਤਰ ਹੁਸੈਨ (ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ 'ਚੋਂ) ਵੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਬਤੌਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਇਹ ਜੱਦਣ ਬਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ

ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬੰਬਈ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜੱਦਣ ਬਾਈ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਚ ਰਾਜਾ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਦੀ ਮਾਂ 'ਮੈਨਾਵਤੀ' ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਐੱਚ. ਸੀ. ਬਾਲੀ 'ਰਾਜਾ ਗੋਪੀਚੰਦ' ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਰੋਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਹਾਣੀ, ਗੀਤ, ਮੰਜ਼ਰਨਾਮਾ ਤੇ ਮੁਕਾਮਲੇ ਰਾਮਦਾਸ 'ਆਜ਼ਾਦ' ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 24 ਗੀਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਐੱਚ.ਸੀ. ਬਾਲੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਭਜਨ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ 'ਬਲਿਹਾਰੀ ਰਸੀਆ ਗਿਰਧਾਰੀ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਿਆਮ', 'ਆਜ ਸੁਨੋ ਰੀ ਸਖੀਆ ਸੁੱਭ ਘੜੀ ਆਈ', 'ਜਗਤ ਕਾ ਕਯਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਫਕਤ ਦੋ ਦਿਨ ਕਾ ਮੇਲਾ ਹੈ', 'ਦਿਲ ਉਸ ਸੇ ਨਾ ਭਰ ਪਾਇਆ ਰੇ', 'ਹਮਾਰੇ ਰਕਸ਼ਕ ਹੈਂ ਭਗਵਾਨ ਵਹੀ ਹਮਾਰੇ ਮਾਤ-ਪਿਤਾ ਹੈ', 'ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਬੋਲ ਮੁਖ ਸੇ ਰਾਧੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੋਲ', 'ਅੰਧੇਰਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪਾਇਆ ਜਹਾਂ ਥੀ ਚਮਕ', 'ਯੂੰ ਤੋਂ ਹਰ ਏਕ ਯਹਾਂ ਆ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ', 'ਜਬ ਗੌਰ ਕੀਆ ਹਮਨੇ ਦੁਨੀਆ ਕੀ ਹਕੀਕਤੋਂ ਕਾ' ਆਦਿ। ਇਸ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਬੁੱਕਲੈਟ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ।

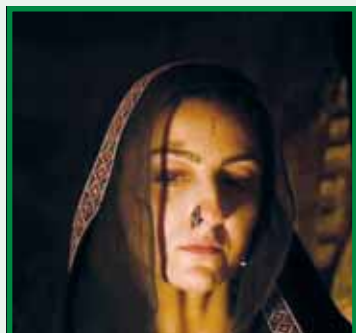
ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਹੱਬਤੀ ਅਫਸਾਨੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰ ਸੋਫੀ ਤੇ ਮਿਸ ਕਮਲਾ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ਼ਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਲਮ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਤੇ ਬੰਬਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਤੇ ਸਟੂਡੀਓਸਾਜ਼ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਚਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਦੌਲਤ ਤੇ ਸੁਹਰਤ ਕਮਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਕੀਮ ਸਾਹਬ ਦੇ ਕਰਾਊਨ ਟਾਕੀਜ਼ ਵਿਚ ਚਿਲੀਜ਼ਸੁਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ 'ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ' ਉਰਦੂ 'ਦੁਖੀ ਜਵਾਨੀ' (26 ਅਪਰੈਲ 1940), 'ਜੱਗਾ ਡਾਕੂ' (27 ਸਤੰਬਰ 1940), 'ਲੈਲਾ ਮਜਨੂੰ' (1 ਨਵੰਬਰ 1940), 'ਚਤਰ ਬਕਾਵਲੀ' (2 ਮਈ 1940), 'ਮੇਰਾ ਮਾਹੀ' (20 ਜੂਨ 1941), 'ਗੁਲ ਬਲੋਚ' (23 ਅਗਸਤ 1946) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਲਿੰਗਟਨ ਟਾਕੀਜ਼ ਵਿਚ 'ਨਿੱਖੋਟੂ' (1 ਅਕਤੂਬਰ 1943) ਤੇ 'ਕੋਇਲ' (24 ਨਵੰਬਰ 1944) ਦੇ ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਕੀਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਾਹੌਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਰਹੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ, ਕਾਫੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ।

'ਫੋਰੀ-2' ਦੀ ਦਸਤਕ

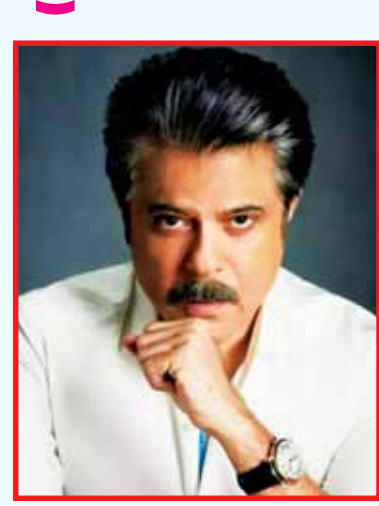
2021 ਵਿਚ ਆਈ ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੁਸਰਤ ਭਰੂਚਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਫੋਰੀ' ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਦੀ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਵੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸੋਹਾ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੁਸਰਤ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: 'ਫਿਲਮ

'ਫੋਰੀ 2' ਦੇ ਸੈੱਟ ਤੋਂ ਸੋਹਾ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੀ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਝਲਕ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।' ਫਿਲਮ 'ਫੋਰੀ' 2017 ਵਿਚ ਆਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫੁਰੀਆ ਦੀ ਮਰਾਠੀ ਫਿਲਮ 'ਲਾਘਾਘਾਪੀ' ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਰੀਮੇਕ ਸੀ। 'ਫੋਰੀ 2' ਵਿਚ ਪੱਲਵੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਸੌਰਭ ਗੋਇਲ ਵੀ ਹਨ।

ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਦੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ

ਅਦਾਕਾਰ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਨੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਐਵਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਈ ਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਐਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: 'ਮੈਂ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਲੰਘਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ ਹਨ, ਹੁਨਰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਮਿਜ਼ਾਜ ਬਦਲੇ ਹਨ ਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਬਦਲੇ ਹਨ... ਉਝ, ਇੱਕ ਚਿਜ਼ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਹੈ... ਉਹ ਹੈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ। ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਹਨ।'

66 ਸਾਲਾ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ

ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਮੇਰੀ ਜੰਗ', 'ਕਰਮ', 'ਮਿਸਟਰ ਇੰਡੀਆ', 'ਤੇਜ਼ਾਬ', 'ਪਰਿਦਾ', '1942: ਏ ਲਵ ਸਟੋਰੀ', 'ਤਾਲ', 'ਨਾਇਕ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ (ਜਨਮ 24 ਦਸੰਬਰ 1956) ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1979 ਵਿਚ ਆਈ ਫਿਲਮ 'ਹਮਾਰੇ ਤੁਮਹਾਰੇ' ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ 1980 ਵਿਚ ਤੈਲਗੂ ਫਿਲਮ 'ਵਾਮਸਾ ਵਰੁਕਸਮ' ਅਤੇ 1983 ਵਿਚ ਕੰਨੜ ਫਿਲਮ 'ਪੱਲਵੀ ਅਨੂਪੱਲਵੀ' ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। 1984 ਵਿਚ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮ 'ਮਸਾਲ' ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਖੰਭ ਲੱਗ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਏ। -ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ

Noblesville

Trucks & Trailer Repair Shop

15203 Stony Creek Way,
Noblesville, IN 46060

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair, And
Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air Dryer
Radiator Change

Sam Bhullar: 317-995-2020
Gurbaksh S Randhawa
Call: 317-800-2976

Reliable

Trucks & Trailer Repair Shop

7401 Brookville Road
Indianapolis, IN 46239

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair, And Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air Dryer
Radiator Change

Gurbaksh S Randhawa:
317-800-2976
Sam Bhullar: 317-995-2020

Reliable

Semi Trucks & Trailer Repair Shop

5520S Harding St., Suite : C,
Indianapolis, IN 46217

Truck & Trailer Alignment
Truck Oil Change
Truck & Trailer Brakes
Shock and Chambers
Drive Lines & AC Work
Tire Chnage, Repair,
And Balance
Reefer Oil Change * DPF
Work
Nox Sensor
Truck & Trailer Bushings
Air Compressor * Air
Dryer
Radiator Change

Jasbir Singh: 317-702-6302
Gurbaksh S Randhawa:
317-800-2976

TRUCK PARTS KING USA

Heavy duty Trucks &
Trailer Parts

7401 Brookville Road
Indianapolis, IN 46239

We will sell Trucks & Trailers tires
as well.

COMING SOON...

Gurbaksh S Randhawa
Call: 317-800-2976
Sam Bhullar: 317-995-2020